НАША СВАБОДА

№26(113) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

5 САКАВІКА 2001 года ПАНЯДЗЕЛАК

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

стр.7

Они любят наш край

Вопыт падману

Пётр ЧАРОПКА

Беларускі Хельсінкскі камітэт атрымаў ліст за подпісам намесніка старшыні Нацыянальнай тэлерадыёкампаніі Аляксандра Зімоўскага. Гэта адказ на распаўсюджаны БХК прэс-рэліз, у якім Хельсінкскі камітэт пратэставаў супраць выкарыстання ўладамі незаконных метадаў агітацыі, спробаў дзяржаўных СМІ звязаць палітычную дзейнасць апазіцыі з крымінальнымі структурамі. У прыклад прыводзілася справа сына Міхаіла Чыгіра, які на БТ быў названы злачынцам яшчэ да пачатку расследавання, што груба парушае права на прэзумпцыю невінаватасці. БХК патрабаваў прадаставіць эфір для абвяржэння лжывых звестак.

У адказе Зімоўскі адкрытым тэкстам даў рэкамендацыі БХК аб падрыхтоўцы прэс-рэлізаў. Як зазначаецца ў лісце намесніка старшыні Нацыянальнай тэлерадыёкампаніі, яго змест павінен быў быць супрацьлеглым выкладзенаму праваабаронцамі ў першапачатковым звароце. Напрыклад, трэба было напісаць, што не Беларускае тэлебачанне парушала закон, называючы чалавека да суда і следства злачынцам, а незалежная прэса арганізавала кампанію нацiску на следства і будучы суд і гэтак далей. Калі будзе так, то па словах А.Зімоўскага «ваша объективность и беспристрастность будет должным образом оценена и найдет самую широкую информационную поддержку» со стороны БТ.

Што меў на ўвазе пад «должной оценкой» каментатар «Рэзананса», застаецца толькі гадаць.

Не любяць спецвыпуск

Алег САКАЛОЎ

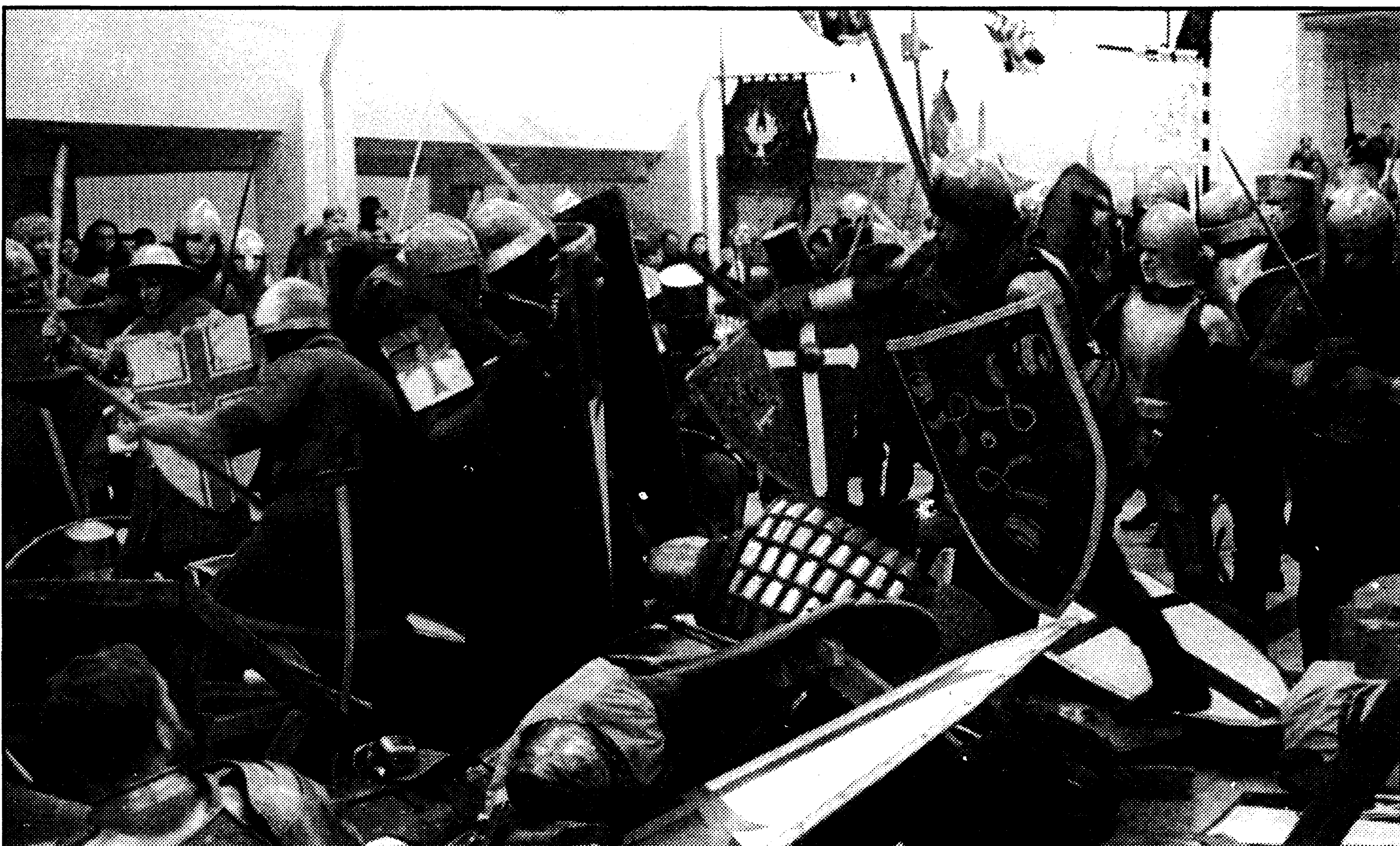
Супрацоўнікі органаў унутраных спраў затрымліваюць у Мінску грамадзян, якія распаўсюджваюць спецыяльны выпуск апазіцыйнай газеты НАША СВАБОДА, прысвечаны вядомым у краіне асобам, што зніклі без вестак у апошнія гады. Гэты нумар газеты не паступаў у свабодны продаж праз кіёскі «Белсаюздруку».

Як паведамілі БелаПАН супрацоўнікі рэдакцыі, трое распаўсюджвальнікаў былі затрыманы ўвечары 2 сакавіка ў раёне станцыі метро «Інстытут культуры». Двое з іх былі адпушчаныя з пастарунку пасля 21 гадзіны, адзін – пасля гадзіны ночы 3 сакавіка. 3 сакавіка, паміж 11 і 12 гадзінамі, двое распаўсюджвальнікаў газеты затрыманы супрацоўнікамі міліцыі на дыспетчарскай станцыі «Дружная» каля чыгуначнага вакзала. ■

«Зона» прымае навасёлаў

Пятрусь КАЧАР

Ужо сто сем'яў перасяленцаў з Чарнобыльскай зоны ў Масты вярнуліся ў родныя паселішчы, забруджаныя радыяцыяй. Перасяліліся ў Масты гадоў 10 таму і 360 сем'яў. Цяпер засталося каля 250. Бо цяжка знайсці працу. Палова мастаўчанаў працуе на прадпрыемстве «Мастыдрэў», дзе заробак рабочага складае 30-40 тысячаў. Менавіта праблемы працы і заробку вымушаюць людзей вяртацца ў забруджаную зону. Свае кватэры ў Мастах, атрыманыя ад дзяржавы, "чарнобыльцы" прадаюць, а набываюць дамы ў родных мясцінах. Аднак на забруджанай тэрыторыі ў аслабленых людзей абвастраюцца хваробы, асабліва ў дзяцей. І ехаць адтуль ужо няма куды. На дзяржаву спадзявацца не выпадае: пры вяртанні ў «родны кут» перасяленцы пішуць распіску, што ніякіх прэтэнзіяў да дзяржавы не маюць. ■

Мінск. 4 сакавіка. Палац моладзі. Тут праходзіў трохдзённы рыцарскі фестываль «Белы замак-2001». На здымку: пастановачны бой рыцараў, прысвечаны бітве на Нямізе 1067 года

Фота Ул.ШЛАПАКА

Апазіцыя рыхтуецца да Дня Волі

Рыгор БУЯН

Беларуская апазіцыя распачала падрыхтоўку да «гарачай вясны-2001». У штаб-кватэры БНФ прайшло першае паседжанне аргкамітэта па падрыхтоўцы і правядзенні Дня Волі 25 сакавіка і Чарнобыльскага Шляху-2001 26 красавіка. У склад аргкамітэта, варта нагадаць, уваходзяць не толькі лідэры апазіцыйных АГП, БНФ, БСДП (Народная Грамада), але шырока прадстаўлены грамадскія дзеячы і навукоўцы, старшынёю ў аргкамітэце доктар гістарычных навук Анатоль Грыцкевіч.

Шэсці ды мітынгі 25 сакавіка – на 83-ю гадавіну Беларускай Народнай Рэспублікі пройдуць ці не ў 20 гарадах краіны. У Мінску ў Дзень збор абвяшчаецца ў 12 гадзінаў на Юбілейнай плошчы, адкуль да 10 тысячаў удзельнікаў пойдуць на пляц Волі, дзе мусіць прайсці мітынг.

Старшыня аргкамітэта А.Грыцкевіч наступным чынам пракаментаваў паседжанне. «Усе сённяшнія рашэнні папярэдніх. Але вырашана Дзень Волі адзначаць урачыста. Зрабіць збор людзей у гістарычнай частцы Менска і правадзіць у цэнтры горада – на плошчы Свабоды, не на ўскрайку, не на Бангалоры – гэта было б сорамна. Праўда, могуць быць карэкціроўкі, бо мы не ведаем, як паставяцца ўлады». «У нас будзе ўласная ахова парадку і максімальнае пазбяганне канфліктаў», – заявіў старшыня аргкамітэта.

На пытанне, ці будзе сёлетні Дзень Волі неяк звязаны з прэзідэнцкімі выбарамі, Анатоль Грыцкевіч адказаў: «Гэта будзе таксама ўлічана, але ўсё ж такі галоўнае – гэта Дзень незалежнасці, дзень Беларускай Народнай Рэспублікі і тое, за што мы ўвесь час змагаемся: незалежнасць Беларусі, ніякіх саюзаў з Расіяй, ніякіх Федэрацыяў». ■

Растет внимание к Беларуси

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Похоже, процесс «просвещения» правящего режима в Беларуси входит в новую стадию. Как на Западе, так и в Кремле начинает преобладать понимание того, что ожидаемые выборы белорусского президента — последний шанс вернуть Беларусь в цивилизованное русло развития. В отличие от прошлых лет, Россия активно стала участвовать в диалоге с Европой по поводу политики, единолично проводимой Александром Лукашенко, и дальнейшей его политической судьбы.

Начавшийся сегодня визит в Минск парламентской Тройки, в которую, как известно, входят представители ОБСЕ, Совета Европы и Евросоюза, имеет ряд особенностей. Среди них, пожалуй, самая интересная та, что программой визита предусмотрены отдельные встречи посланцев Европы не только с послом США в Беларуси Майклом Козаком, но и российским послом господином Долговым. Очевидно, что путинский Кремль все больше стал проявлять к А.Лукашенко не братский, как ему бы хотелось, а рациональный прагматизм. Как неоднократно подчеркивают, в неофициальных беседах, некоторые влиятельные российские политики, причины такого отношения к союзнику вызваны и скоротечным исходом Слободана Милошевича, которого Россия поддерживала до последнего момента. Пресловутая многовекторность приемлема для России и в ситуации, складывающейся вокруг правителя Беларуси. Ее проявлением можно считать и то, что российский посол в Минске практически вписался в слаженный хор западных дипломатов, старающихся спрогнозировать политику импульсивного руководителя Беларуси на ближайшие полгода. По некоторым данным, совершенно новые для себя стал испытывать трудности белорусский посол в Москве товарищ Григорьев. На связь с Кремлем ему стало труднее выходить. И что бы ни заявлял А.Лукашенко, мол, его, якобы, абсолютно не интересует "температура в Кремле". Очевидно, что тревога в белорусском руководстве по поводу прагматизма российского союзника усиливается.

После злополучного референдума 1996 года, обнародованные результаты которого мировое сообщество так и не приняло, в правящих кругах Беларуси была сформулирована установка, что в международном признании новая конституция не нуждается. Ведь ее принял народ. К нынешнему приезду парламентской Тройки и довольно многочисленной группы европейских парламентариев были обнародованы новые перлы в сокровищницу цивилизации. Один политик из палаты №2, которого коллеги-депутаты иначе, как чекистским почтальоном не называют, вдарился в откровения. Оказывается, по его словам, ОБСЕ является не международной организацией, а рудиментом холодной войны. Поэтому следовало бы пересмотреть отношение официального Минска к его представителям и прекратить их приглашать в Беларусь. Учитывая, что в последнее время представители ОБСЕ ездят в Беларусь вместе с представителями других европейских структур, то и тех не стоит приглашать. Такая демонстрация недоброжелательности к высоким гостям, о приезде которых уже было известно, еще раз показывает, что режим проявляет заметную нервозность. ►

Окончание на стр.3

НАВІНЫ

■ **У Гродзенскай вобласці існуе 119 светлафораў. Гэта 1 светлафор на 10.000 чалавек.** Большая іх частка знаходзіцца на вуліцах Гродна. Адзін светлафор у абласным цэнтры прыпадае прыблізна на 5 тысяч жыхароў. У горадзе зарэгістравана 60 тысяч легкавых аўтамабіляў — фактычна па 1.000 на адзін светлафор.

■ **5 сакавіка ў мінскім кінатэатры «Перамога» адкрыецца Тыдзень літоўскіх фільмаў, арганізаваны пасольствам Літвы ў Беларусі.** У яго ўключаны сем стужак розных жанраў, знятых з 1965 па 1999 гады. Паказ пачнецца з псіхалагічнай драмы «Звер, які выходзіць з мора» (1991) рэжысёра Вітаўтаса Жалакявічуса. У праграму таксама ўключаныя карціны «Сляды пярэваратня», «Млечны шлях», «Час поўні», «Пачуцці» і «Эльза з Гіліі».

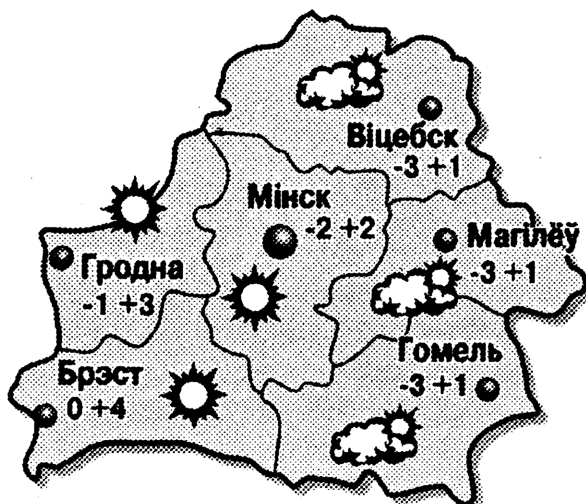
■ **У шматпавярховых жылых дамах Бабруйска спынена праца 21 ліфта.** Такое рашэнне прыняла камісія Праматнагляду, якая прызнала далейшую эксплуатацыю ліфтаў небяспечнай. Усяго ў Магілёўскай вобласці свой тэрмін эксплуатацыі выпрацавалі каля 230 ліфтаў — амаль кожны дзесяты.

■ **Споўнілася 25 гадоў вытворчаму прадпрыемству «Віцязь».** Віцебскі тэлевізійны завод пераадолеў узровень вытворчасці ў 30 тысяч вырабаў у месяц. Усяго за чвэрць стагоддзя адсюль на рынкі Беларусі, краінаў СНД і далёкага замежжа было адпраўлена больш чым 3 мільёны каляровых тэлевізараў.

■ **У другой палове красавіка ў Крэве мае адбыцца міжнародная навуковая канферэнцыя.** Яе назва — «Культурная спадчына Вялікага княства Літоўскага і яе значэнне для сённяшніх Беларусі і Літвы, узаемапаразумення ў Еўропе». Суарганізатарамі канферэнцыі сталі дзяржаўныя і грамадскія арганізацыі Беларусі, Літвы і Польшчы.

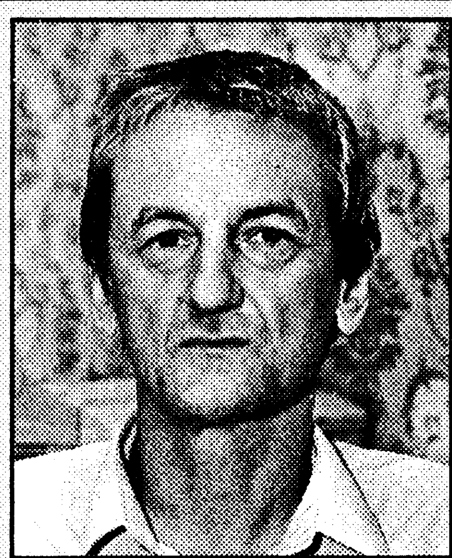
■ **Беларускія навукоўцы і грамадскія дзеячы накіравалі заяву супраць паказу па БТ фільма «Душехваты» сумнавядомага рэжысёра Азаронка.** Фільм праніззвае пагардлівае стаўленне да каталіцкай царквы і яе іерархаў. Паводле заявы, фільм прыніжае беларускі народ і вядзе да распальвання міжканфесійнай варожасці. У заяве гаворыцца: «Шкадуем, што Беларускае тэлебачанне паказвае нізкапробныя прапагандысцкія фільмы, якія штурхаюць гледачоў у бездань невуцтва, цемрашальства, сляпой агрэсіі і нянавісці».

НАДВОР'Е НА ЗАЎТРА

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку» 1250

Бог і шэльма...

Аляксандар ДУБРАВІН

Каторы раз (сам ведаю і не раз казалі людзі) бывае й так: нараджаецца на свет новы чалавек, расце, гадуецца, вучыцца, набывае такі-сякі жыццёвы вопыт і ў выніку з цягам часу робіцца ... выключным мярзотнікам. Забойцам, злодзеем, бандзюганам, здраднікам, юдай, віжам, інтэграстам, халуём... Як так? Чаму? Адкуль што ўзялося? Ці можна было раней заўважыць хібы ягонай душы? Усе ж дзеткі скрозь гэтакія чыстыя, светлыя, прыгожыя. Адмысловыя божыя стварэнні на нашай грэшнай зямлі. Бяры з іх прыклад і будзь шчаслівы. Вочкі ясныя, прыгожыя. Усмешкі шчырыя, ласкавыя, даверлівыя... Але! Сярод падшпаркаў ужо калі хоць пабачыш позірк з-пад ілба і крывенькія пагрозлівыя ўсмешкі. Заўважна, што курвіцца патроху характар, завёўся ўжо пад сэрцам апалонік прыкрай чорнай жабы. У такі момант, магчыма, і патрэбна яму даваць належны выхаваўчы накірунак, бо сярод дарослых — лічы кожны дзень — сустракаеш поўныя непрыкрытай цёмнай нянавісці і глухой варожасці сапсаваныя абліччы. Непапраўна, страшна калечыць чалавека злосць нават звонку. Робіць ягоны твар драпежным, прымітыўным і хлуслівым. Мусіць, усё-ткі нешта брыдкае робіцца з душой, дык прырода такім чынам і выяўляе гідоту, папярэджвае іншых людзей пра яе прысутнасць.

Бывае, што запісны прыгажун, каханак жанчын, рэдкіх знешніх якасцяў чалавек так сапсуе сваю душу, што нават глядзець на ягоныя партрэты становіцца невыносна.. І тут закладваецца вельмі небяспечная міна на шляху кожнага публічнага палітыка альбо вядомага ўладнага функцыянера. У простага нармальнага чалавека ёсць адно патрабаванне да фотаздымка ўласнай асобы: каб паказваў яго прыгажэйшым, чым ён ёсць на самой справе. А калі не атрымаецца, ну дык хай яно так і застаецца. Не страшна. Які ёсць, такі ёсць. А вось амбіцыйны і пусты палітык амаль заўсёды раздвоены: штучна створаны вобраз і сапраўднае нутро канфліктуюць паміж сабой. Імідж імкнецца паказаць яго чалавекам прыгожых душэўных якасцяў, а нутро выдае зайздрасць, злосць, крывадушнасць, ілжывасць. Сапраўднае нутро вядомага палітыка лепш за ўсё перадаецца тэле-кіна-фотакамерай менавіта ў той момант, калі ён забывае пра здымкі і губляе сваю маску. Той, хто бачыў славуты тэлефільм Юрыя Хашчавацкага «Звычайны прэзідэнт», ужо ніколі не забудзе яго фінальных кадраў, у якіх герой фільма раптам кідае з-пад ілба пранізлівы, варожы, крывы, зацяты позірк на сваіх палітычных апанентаў. Гэта, бадай, фізічнае ўвасабленне на тэлеэкране поўнай і канчатковай, амаль нечалавечай нянавісці. І калі ты бачыў хоць раз гэты позірк, больш ніколі і ні за што не паверыш таму афіцыйнаму тэлевобразу добрага, шчырага, клапатлівага і спагадлівага ўсенароднага таты.

Але ж каму ўвогуле з беларускіх функцыянераў можна расслабіцца перад аб'ектывам? ■

Вярхоўны Савет працягвае дзейнасць

Рыгор БУЯН

3 сакавіка Вярхоўны Савет 13 склікання правёў чарговую сесію. Асноўным пытаннем на ім, безумоўна, сталася падвядзенне вынікаў сесіі ПА АБСЕ, якая прайшла 23-24 лютага ў Вене. Пасля «венскай аплявухі», як ацаніў адзін з дэпутатаў рэкамендацыю мандатнай камісіі Пастаяннага камітэта ПА АБСЕ пазбавіць ВС права прадстаўляць Беларусь у гэтай арганізацыі, бо 9 студзеня гэтага года скончыўся пяцігадовы тэрмін паўнамоцтваў адзінага легітымнага парламента, паўстала пытанне пра мэтазгоднасць далейшай дзейнасці ВС. Хоць рэзалюцыя і не прынятая, аднак сам факт, што легітымнасць ВС пастаўленая пад сумнеў, моцна ўдарыў па прэстыжы законнага парламента, які дагэтуль выязваўся ВС і Парламенцкай асамблеяй АБСЕ. Ды і цяперашні статус ВС у гэтай арганізацыі трактуецца па-рознаму як у СМІ, так і ў палітычных колах. Прыняўшы да ведама інфармацыю кіраўніка дэлегацыі віцэ-спікера Анатоля Лябедзькі, ВС вырашыў працягваць сваю дзейнасць у якасці адзінага законнага парламента і найактыўным чынам рыхтавацца да 10 сесіі ПА АБСЕ 6-10 ліпеня ў Парыжы.

Пасля заканчэння сесіі сітуацыю вакол ВС пракаментаваў сябра дэлегацыі парламента ў ПА АБСЕ Віктар Хоміч:

— Палата прадстаўнікоў не магла быць прызнаная, бо выбары прайшлі з парушэннем выбарчага заканадаўства і Канстытуцыі — не было выбараў, выбары былі сфальсіфікаваныя. Дэлегацыя ВС пакінута ў Парламенцкай асамблеі АБСЕ. Пры апошняй сустрэчы са спадаром Севярынам (старшыня ПА АБСЕ. — **Р.Б.**) мы заявілі, што па Канстытуцыі тэрмін паўнамоцтваў ВС – 5 гадоў, але новы паўнамоцны заканадаўчы орган прыступае да працы пасля абрання яго адкрытым дэмакратычным шляхам. Гэта значыць, што законна і дэмакратычна мусіць быць абраны Вярхоўны Савет 14-га склікання – і тады мы здаем свае паўнамоцтвы. Можна гаворыць пра «нулявы варыянт», што месца Беларусі пустуе, але рашэнне Пастаянны камітэт ПА АБСЕ не прыняў. Таму ў размове з Севярынам мы падкрэслілі, што, зыходзячы з нацыянальнага заканадаўства, мы застаёмся ў ПА АБСЕ, і мы займаем гэтае месца. Ніхто нас адтуль не выстаўляў. Пра гэта мы гаварылі ўжо пасля паседжання Пастаяннага камітэта АБСЕ, і з гэтым пагадзіўся Адрыян Севярын. Я думаю, што міжнародныя арганізацыі могуць па-рознаму ацэньваць гэтую сітуацыю – усё цячэ, усё змяняецца ў палітыцы – але на сёння я абсалютна ўпэўнены, што месца Беларусі ў ПА АБСЕ засталося за Вярхоўным Саветам 13-га склікання. ■

ФОТАФАКТ

Фота IREX/ProMedia

У Мінску з дапамогай турэцкіх інвестараў пабудаваны забаўляльны комплекс «Жураўінка» на месцы старога, дашчэнту разбуранага. На здымку: урачыстае адкрыццё комплекса, які складаюць боўлінг, рэстараны, кафэ, бары, трэнажорныя залы, салярый. «Жураўінка» чакае багатых наведвальнікаў.

Супрацоўнікі КАЗіКа любілі пастраляць

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Пракуратура Мінскага раёна расследуе крымінальную справу ў дачыненні да былых супрацоўнікаў Камітэта па арганізаванай злачыннасці і карупцыі (КАЗіК) пры МУС рэспублікі, якія наладзілі стральбу ў грамадскім месцы. Пра гэта і тое, што яны звольненыя з органаў унутраных справаў, на прэс-канферэнцыі 1 сакавіка паведаміў кіраўнік МУС генерал-маёр Уладзімір Навумаў.

Ночку 19 студзеня ў пасёлку Каменная Горка Мінскага раёна, у бары супрацоўнікамі КАЗіК «з хуліганскіх меркаванняў, у адказ на зробленую заўвагу наконт непрыстойных паводзінаў» быў збіты гаспадар бара. Пры гэтым С. зрабіў над вухам ляжачага на зямлі гаспадара бара больш за 10 стрэлаў з табельнай зброі ў прысутнасці жонкі пацярпелага і іх малых дзяцей, гаворыцца ў лісце. На наступны дзень, сцвярджаюць яго аўтары, да пацярпелага былі накіраваныя нейкія грамадзяне з мэтай дабіцца ад яго змянення паказанняў, дадзеных у пракуратуры, а таксама для запужвання заяўніка і членаў яго сям'і, каб ён забраў сваю заяву. Пры гэтым зазначаецца, што «акцыю запужвання арганізавалі кіраўнікі Камітэта па арганізаванай злачыннасці і карупцыі пры МУС палкоўнікі...».

Што да апошніх, то калі «супрацоўнікі, учыніўшыя правапарушэнне, звольненыя ў дысцыплінарным парадку, дык кіраўнікі ў маральным плане папрасіліся пайсці на пенсію», — сказаў Уладзімір Навумаў.

Супрацоўнік упраўлення па Брэсцкай вобласці КАЗіК пры МУС капітан К., кіруючы ў нецвярозым стане асабістай аўтамашынай, сутыкнуўся на цэнтральнай вуліцы горада з маршрутным аўтобусам, перапоўненым пасажырамі. «Пры спробе яго затрымання грамадзянамі і прыбыўшымі на месца здарэння супрацоўнікамі двух экіпажаў ДАІ і аб'яднання «Ахова» К. выхапіў табельны пісталет і, выказваючы пагрозы ў адрас натоўпу і работнікаў міліцыі, зрабіў два стрэлы ў паветра», — гаворыцца ў лісце.

БелаПАН ■

Ціск праз палітычнае рабаўніцтва

Рыгор БУЯН

У Гомелі абрабаваная кватэра старшыні камісіі Вярхоўнага Савета 13 склікання па праблемах чарнобыльскай катастрофы Віктара Хоміча. З ягоных словаў, «з кватэры вынесена ўсё, што можна было вынесці».

26 лютага Віктар Хоміч у складзе дэлегацыі ВС вярнуўся з Вены, дзе 23-24 лютага праходзіла сесія Парламенцкай асамблеі АБСЕ. Пастаянны камітэт ПА АБСЕ вырашаў: хто – ВС ці палата №2 — будзе прадстаўляць Беларусь у гэтай міжнароднай арганізацыі. Пасля вяртання з аўстрыйскай сталіцы падзеі разгортваліся як у запраўскім дэтэктыве. Расказвае В.Хоміч:

«1 сакавіка днём па дзіўным збегу абставінаў была абкрадзеная мая кватэра. З 12 да дзвюх гадзінаў якраз нікога не было дома. Было вынесена ўсё, што можна было вынесці з кватэры. Я жыву даволі небагата, але вынесеныя ўсе больш-менш каштоўныя рэчы, усе – да капейкі – грошы. Гэта дзіўна, дужа дзіўна... Перад гэтым было некалькі званкоў, відаць, званілі, правяралі, ці ёсць хто дома. Я магу толькі дапусціць, што наўрад ці гэта выпадкова: ніколі мяне не чапалі, маё матэрыяльнае становішча не магло прыцягнуць увагу крымінальнікаў. Мне здаецца, што гэта адзін з псіхалагічных метадаў ціску на мяне, асабліва пасля Вены, дзе дэлегацыя ВС – я прама скажу – мела поўны поспех. Рабаванне я звязваю толькі з гэтым; цудаў не бывае, тут усё вельмі проста. Пры ўсім гэтая сітуацыя была разыграна – гэта адзначылі і спецыялісты-крыміналісты, якіх я выклікаў. З кватэры вынеслі рэчы, посуд, відэамагнітафон, нават электрабрытву. У сына ў сталі ляжалі 15 тысячаў рублёў на кішэнныя расходы – нават іх забралі. На той момант я працаваў, зняў вянчальнае кальцо і адлучыўся на некаторы час – і яго забралі. Забралі ўсё, што можна было вынесці з гэтай абсалютна небагатай кватэры».

Віктар Хоміч называе рабаванне сваёй кватэры палітычным, бо яно адбылося праз некалькі дзён пасля вяртання з Вены. Цяпер, па прызнанні дэпутата, ён знаходзіцца «ў даволі складаным матэрыяльным становішчы». Следчая брыгада з 5 чалавек, выкліканая па гарачых слядах на кватэру, таксама нічога пэўнага сказаць не змагла. ■

Чым плаціць павышаныя заробкі?

Канстанцін УВАРАЎ

З 1 сакавіка істотна павышаны мінімальны заробак. Гродзенскія ўлады ў жаху — дзе ўзяць грошы на заробкі? Трэба на ўсім эканоміць — зазначылі на нарадзе ў гарвыканкаме.

На вобласці на дзесятках прадпрыемстваў і ў калгасах дагэтуль яшчэ не выплачаная заробкі за снежань. Між тым, за мінулы год скарацілі вытворчасць 100 прадпрыемстваў Гродзеншчыны. Гэта амаль 36% ад іх агульнай колькасці. Не выраблена прадукцыі на 26 мільярдаў рублёў, што нанесла страты бюджэту на 3,7 мільярда. Тым жа часам няма куды падзець гатовую прадукцыю. За мінулы год яе колькасць узрасла ўтрая. Сёння на складах розных тавараў на 34 мільярды рублёў — гэта амаль 50% ад яе агульнага выпуску за месяц. Таму не выключана, што на некаторых прадпрыемствах зноў паспрабуюць выдаваць павышаныя заробкі таварамі. ■

Раскол у прафсаюзе металістаў

Юрась ХМЯЛЬНІЦКІ

2 сакавіка на Беларускім металургічным заводзе (БМЗ) у Жодзіне прайшла ўстаноўчая канферэнцыя прафсаюза металургаў. Гэтая падзея азнаменавала раскол у Беларускім прафсаюзе металістаў, куды раней уваходзіла прафструктура БМЗ.

Ініцыятыўная група з 1.600 чалавек вырашыла стварыць уласны прафсаюз металургаў і выйшла са складу Беларускага прафсаюза металістаў і Федэрацыі прафсаюзаў. Старшынём новастворанага прафсаюза адкрытым галасаваннем абраны Уладзімір Малашанка. Цяпер ідзе «набор» сябраў прафсаюза; па словах У.Малашанкі, гаворка ідзе пра 13 тысячаў чалавек, якія жадаюць уступіць у прафсаюз металургаў. 5 сакавіка У.Малашанка збіраецца сустрэцца з кіраўніком прафсаюза металістаў Іванам Калеснікам ды першым намеснікам старшыні ФПБ Францам Вітко, каб расказаць «пра сапраўдныя прычыны выхаду».

Старшыня расколатага Беларускага прафсаюза металістаў Іван Калеснік сцвярджае, што выхад прафсаюзнай арганізацыі БМЗ звязаны з ціскам адміністрацыі прадпрыемства на прафкам БМЗ. ■

ТБМ рыхтуецца да з'езда

Рыгор БУЯН

Таварыства беларускай мовы імя Францыска Скарыны распачало падрыхтоўку да 7 з'езда аб'яднання, запланаванага на 20 траўня. 1 сакавіка прайшло паседжанне сакратарыята з гэтае нагоды, на якім прынятае рашэнне стварыць мандатную і культурна-асветніцкую камісіі – менавіта на іх ускладваецца ўвесь цяжар па падрыхтоўцы форуму.

Старшыня ТБМ Алег Трусаў заклікаў сябраў арганізацыі прыняць удзел у святкаванні 83-х угодкаў утварэння Беларускай Народнай Рэспублікі – Дзень Волі 25 сакавіка. ■

Чыны ўзяліся за чубы

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

Уладальнік імяннога пісталета ад Лукашэнкі за найвялікшую вернасць у 1994 годзе, намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама Уладзімір Сцяпанаў страціў ласку ў Васіля Далгалёва. «Шэф» аб'явіў куратару эканамічных праграмаў у рэгіёне вымову «за недастатковы кантроль і неналежную каардынацыю дзеянняў за выкананнем дачучэнняў прэзідэнта па своечасовым разліку па заработнай плаце». 10 прамысловых прадпрыемстваў Брэстчыны маюць запазыку перад людзьмі ў 40 мільёнаў рублёў за снежань і студзень. За яшчэ 550 мільёнаў доўгу у сельскай гаспадарцы вымову атрымаў Васіль Дваранiновіч, намеснік у Далгалёва па аграрным сектары. У штрафнікі патрапілі гэтаксама старшыня аблсельгасхарчу Якаў Бухавецкі і ягоныя намеснікі Аляксей Трацюк і Уладзімір Мілашэўскі.

Службовы нагаяней «заламаеўскай» каманды чыноўства можна патлумачыць жаданнем 50-гадовага губернатара рэабілітаваць сваю ролю ў падзенні тэмпаў і аб'ёмаў у вытворчасці на працягу першага года яго кіравання. А «стрэлачнікам» на выгнанне апынецца, відавочна, У.Сцяпанаў. Зараз ён балатуецца як кандыдат у «палатку» на паўторных выбарах па гарадской акрузе №3. Але пакараннем па службе ў дні агітацыі апаратчыку далі зразумець, што «вертыкаль» робіць стаўку на іншага. Імя вядома – Валянціна Качан, галоўны санітарны ўрач вобласці, кандыдатуру якой «неспадзяваным» чынам падтрымалі з ходу на шэрагу прамысловых прадпрыемстваў абласнога цэнтра. ■

Прафесіі берасцейскіх жанчын

Мікола НЯЗЛОМНЫ

Выяўленая на Брэстчыне з 1996 года дыспрапорцыя ў «мужчынскіх» і «жаночых» прафесіях працягвае ўзмацняцца не на карысць прыгожай палавіны насельніцтва. Зараз на рабочых месцах, якія не адпавядаюць санітарна-гігіенічным нормам, занятыя больш як 20 тысяч жанчынаў. З іх амаль 15 тысяч зарабляюць на хлеб надзённы пад уздзеяннем павышанага ўзроўню шуму, больш 400 – пры вібрацыі вышэй дапушчальных нормаў, 2.800 – ва ўмовах павышанай запыленасці паветра і 3.000 – у зоне з шкоднай канцэнтрацыяй хімічных рэчываў. Не лічыцца са сваім здароўем прымушае матэрыяльны інтарэс у выглядзе льготаў і дадатковай аплаты. ■

ЭКАЛОГІЯ

Вогненнае шво праз бабровыя гаці

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

Пры сціпаных пакуль размовах аб будаўніцтве другой ніткі газаправода з Расіі праз Беларусь у Заходнюю Еўропу шматтысячны «Белтрансгаз» падрыхтоўваецца на дробныя праекты ў правінцыі. Зараз да райцэнтра Іванава з двух накірункаў (ад Пінска і Драгічына) праз лясі балоты пракладваецца траса для транзіту. Вераломны наступ тэхнікі ў пераяд звярыных «вяселляў» і веснавога абуджэння раслінаў пагражае незваротнымі стратамі для флоры і фауны гэтага жывапіснага кутка Палесся. Егеры з лясніцтваў гавораць пра павялічаную міграцыю зайцаў, ласёў, дзікоў і іншых насельнікаў, спужаных бульдозерамі і экскаватарамі. Эколагі папярэджваюць, што самкі наўрад ці вернуцца ў свае звыклыя мясціны, каб нарадзіць тут патомства.

Але найгорш бабрам. На 35-кіламетровым участку ад газаразмеркавальнай станцыі ў Драгічыне спецы вогненных швоў не пашкадуюць сем'і баброў на 4 пляцінах. Каб перасяліць рэдкіх жывёлінаў, патрабуецца вялікая асцярожнасць і час на пошук іншых прыдатных умоваў. Газавікі ж цымоніцца не будуць. У іх хаўрус з мясцовым уладам адрапартаваць Лукашэнку да выбараў пра яшчэ адзін «блакітны» факел для electarата. ■

Растет внимание к Беларуси

Окончание, начало на стр.1

Помнится, этот негостеприимный деятель уже просил прилюдно А. Лукашенко во время выступления в Овальном зале Дома правительства закрыть в Минске офис Консультативно-наблюдательной группы ОБСЕ во главе с послом Виком. Видимо, свойственное ведомственным «почтальонам» любопытство к корреспонденциям, в отношении данной миссии ОБСЕ остается неудовлетворенной. Как известно, с таким же чувством он вернулся недавно из Вены, где было решено пока оставить вакантным место для белорусского парламента. Европа по-прежнему не признает результаты прошедших прошлой осенью выборов в палату №2. При нынешнем положении, когда А.Лукашенко в упор не желает видеть известных условий, сформулированных Европой, вполне вероятно, что и предполагаемые президентские выборы в Беларуси не будут признаны. Последние призывы, которые сделал перед своими послами А.Лукашенко об усилении западного вектора внешней политики и развитии связей, в первую очередь с Европейским Союзом, мало кто склонен воспринимать серьезно. Неизвестно, решился ли кто из приехавших на «учебу» послов сказать своему хозяину о том, что ему просто не верят.

Общеизвестно, насколько серьезно подорвано доверие к А.Лукашенко и со стороны такого влиятельного члена ОБСЕ, которым является США. Нет никаких признаков, что новая вашингтонская администрация изменит жесткое отношение США к правящему в Беларуси режиму. По крайней мере в этом году. Всплески тупой антиамериканской пропаганды, на проведение которой по своему телевидению дает отмашку правитель, лишний раз показывают, что США он не приемлет на генетическом уровне. А все потуги минских стратегов, рассчитанные на существующие различные противоречия между европейцами и американцами, несостоятельны. Похоже, московские стратеги это уже поняли. К примеру, по вопросу противоракетной обороны. А что касается режима А. Лукашенко, то В.Путину, как известно, на западном направлении нужен исполнитель, а не равноправный партнер. Осуществляемая В.Путиным централизация в России противоречит заклинаниям А.Лукашенко о равном статусе двух субъектов гипотетического союзного государства. Развернувшееся в Москве госстроительство этого государства, сопровождающееся наполнением новых бюрократических структур, проходит под пристальным вниманием кремлевской администрации. Показательным может стать и ожидаемое решение кадрового вопроса по государственному секретарю Союза Павлу Бородину. Его адвокаты обосновывают освобождение подзащитного под залог тем, что без личного присутствия госсекретаря на рабочем месте союзные структуры не могут функционировать. По мнению наблюдателей, не просто будет функционировать и лично А.Лукашенко в Высшем государственном совете российско-белорусского союза. На его заседании, которое почему-то неоднократно переносится, в кресле председателя А.Лукашенко сменит В.Путин. Тогда, видимо, ряд положений о правах председателя, предусмотренных в основополагающих документах, заработают в полную силу.

Безусловно, что новые моменты, связанные с прямым подключением России к белорусскому вопросу, парламентской Тройкой на этот раз будут учитываться как никогда. В том числе и на запланированной встрече с белорусскими политиками, среди которых, надо полагать, будут и те, кто мечтает стать президентом. Однако, как говорят местные и неместные аналитики, реальная альтернатива А.Лукашенко пока остается в тени. И заинтересован в этом, якобы, Кремль, «температура» в котором, если поверить, А.Лукашенко не волнует. Оценить реально складывающуюся ситуацию имеет возможность и Тройка высоких гостей из Европы. ■

Моладзь АГП віншуе міліцыю

Ірына ТОЎСЦІК

Моладзь Аб'яднанай грамадзянскай партыі (АГП) 4 сакавіка правяла віншаванне ахоўнікаў парадку з нагоды Дня беларускай міліцыі.

Прадстаўнікі маладзёжнай АГП групамі ў складзе пяці-шасці чалавек наведалі ў гэты дзень усе дзевяць РАУСаў Мінска.

Кожнаму РАУСу дэлегацыя падрыхтавала падарункі: бел-чырвона-белыя кветкі, каробку цукерак і пасланне нашым ахоўнікам парадку, дзе гаворыцца пра тое, што «тыя, хто выходзіць на вулічныя акцыі — не «адмарозкі», не агенты разведак, а вашыя браты і сёстры. Яны проста хочуць для сябе і нашай Радзімы, усяго нашага народа лепшай долі. Памятайце пра гэта, сціскаючы дубінкі.

У гэтым годзе павінны адбыцца выбары, і мы верым, што супрацьстаянне скончыцца, таму што віноўніку нашай варожасці прыйдзецца сысці з палітычнай сцэны.

І тады, праз год мы сядзем за адзін стол і вып'ем за вашае здароўе, за здароўе нашых братоў — беларускіх міліцыянераў».

Мэтай гэтай акцыі ёсць уздзеянне на зрух свядомасці беларускіх міліцыянераў, на іх чалавечнасць і пэўную падтрымку ў патрэбны момант. Хаця начальства ў святочны дзень не было на месцы, акрамя Савецкага РАУСа, які лічыцца самым суровым у плане затрымання апазіцыянераў, але гэтае пасланне мусіць пабываць у іх руках і быць абмеркаваным.

Прымалі дэлегацыю ў кожным РАУСе па-свойму. Кастрычніцкі, напрыклад, прыняў цёпла, са словамі ўдзячнасці і абяцаннямі аберагаць і шанаваць нашую моладзь. Было, праўда, уражанне, што яны нават нічога не ведалі пра АГП, бо запыталіся: «А што гэта за служба?» Няветлівымі аказаліся дзяжурныя міліцыянеры Маскоўскага і Цэнтральнага РАУСу, бо прымусілі сябе доўга чакаць, а прадстаўнік Першамайскага ўвогуле, прачытаўшы пасланне, разгубіўся і суха адказаў, што не можа нічога нам сказаць без «голасу» зверху».

У прынцыпе на большую ўвагу шэраговых міліцыянераў да свайго віншавання і падарункаў моладзь АГП і не разлічвала. Галоўнае — увага. ■

ФПБ лічыць перадачы БТ паклёпам

Рыгор БУЯН

Першы намеснік старшыні Федэрацыі прафсаюзаў Франц Вітко падаў іск у Першамайскі суд Мінска аб абароне гонару і годнасці. Прафсаюзны лідэр просіць, каб суд абавязаў Беларускае тэлебачанне абвергнуць паклёпніцкія выпады на адрас ФПБ з боку БТ.

11 лютага акула пяра і мікрафона з «Рэзананса» сказаў: «Зараз прафсаюзы нараджаюцца явачным парадкам: нікога не пытаючыся, у тым ліку і сваіх сябраў. Дэлегатаў з'езда ніхто не абіраў. Лёс мандатаў загадзя вызначаюць прафчыноўнікі. Таму атрымалася, што кіраўнікамі новай Федэрацыі сталі старыя начальнікі ранейшых арганізацыяў з прыпісанымі да іх безгалоснымі сябрамі прафсаюза».

Кіраўніцтва ФПБ у асобе першага намесніка старшыні Франца Вітко называе перлы «бэтэшных» мэтраў звычайным паклёпам і просіць абвергнуць гэтую інфармацыю афіцыйна ды даць слова ў эфіры кіраўнікам Федэрацыі. ■

Беларускія бежанцы асацыяваліся

Войцэх КОШ, БелаПАН

Асацыяцыя беларускіх палітычных бежанцаў зарэгістраваная ў Беластоку 2 сакавіка. Як паведамляецца ў прэс-рэлізе новай арганізацыі, асацыяцыя будзе ажыццяўляць прававую, інфармацыйную і матэрыяльную падтрымку беларускім грамадзянам і асобам беларускага паходжання, якія былі вымушаны пакінуць краіну па палітычных матывах.

Асацыяцыя таксама будзе садзейнічаць беларускім палітычным бежанцам на ўсталяванні кантактаў з міжнароднымі праваабарончымі арганізацыямі.

Па словах кіраўніка арганізацыйнага камітэта асацыяцыі Яна Абадоўскага, у Польшчы знаходзіцца нямала беларусаў, якія выехалі з краіны па палітычных матывах. У інтэрв'ю беластоцкай газеце «Кур'ер Поранны» Абадоўскі заявіў, што яго асацыяцыя будзе знаёміць беларусаў, якія жадаюць атрымаць палітычны прытулак у Польшчы, з мясцовымі правіламі атрымання статуса палітычнага бежанца.

«Мы таксама хацелі б супрацоўнічаць з апазіцыйнымі арганізацыямі ў Беларусі, каб вызначаць, ці сапраўды палітычныя матывы з'яўляюцца сапраўднай прычынай жадання людзей шукаць палітычнага прытулку ў Польшчы», — заявіў спадар Абадоўскі. ■

ФОТАФАКТ

Конкурс на памятны знак для мемарыяла пагранічнікам у Гродне

Ірак кантактуе з Беларуссю

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Брытанская газета *Daily Telegraph* амаль праз год вяртаецца да тэмы актыўнага супрацоўніцтва Ірака ў ваеннай сферы з Расіяй і Беларуссю. У канцы лютага выданне апублікавала артыкул Джэсікі Бэры «Ірак павялічвае сакрэтныя закупкі расійскіх узбраенняў». У ім паведамляецца аб тым, што «Садам Хусейн аддаў распараджэнне аб значным павелічэнні колькасці супрацоўнікаў пасольстваў Ірака ў Расіі і Беларусі і прызначыў аднаго са сваіх высокапастаўленых ваенных кіраўнікоў новага разведвальнага падраздзялення ў Маскве». «Прызначэнне трымалася ў тайне, паколькі яно накіраванае на актывізацыю перамоваў з Расіяй аб супрацоўніцтве ў плане паставак узбраенняў, — піша спадарыня Бэры. — Брыгадны генерал Саадзі Махамед Субхі ўзначаліць ваеннае разведвальнае бюро ў складзе 20 чалавек, прыкамандзіраванае да іракскага пасольства ў Маскве. Прадстаўнікі заходняй разведкі выказалі занепакоенасць у сувязі з гэтым прызначэннем, указваючы на тое, што брыгадны генерал Субхі ў мінулым служыў у СПА... Адзін з заходніх прадстаўнікоў падкрэсліў: «Гэта сур'ёзнае адхіленне ад нормы. Звычайна яны прызначаюць на такія пасады супрацоўнікаў разведкі больш нізкага рангу. Той факт, што ён служыў у СПА, сведчыць, што перамовы з Масквой зайшлі ўжо далёка».

Што да Беларусі, то, паводле звестак газеты, «пашыраную разведвальную місію Ірака ў Беларусі ўзначаліць палкоўнік Аедзіл Каміл Хадздзі, ваенны інжынер па спецыяльнасці». «Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка з'яўляецца блізкім хаўруснікам Масквы, і прызначэнне Хадздзі ўяўляе сабой яшчэ адно сведчанне ўмацавання кантактаў Садама з Расіяй», — піша Джэсіка Бэры.

Нагадаем, што 22 лютага прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыняў даверчыя граматы ў Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Рэспублікі Ірак Зайфа Абдулмажыда Ахмеда. Пасол Ірака перадаў кіраўніку беларускай дзяржавы найлепшыя пажаданні ад іракскага прэзідэнта Садама Хусейна. Дыпламат выказаў спадзяванне, што яму будзе аказана ўсебаковая дапамога ў ажыццяўленні сваёй місіі ў Мінску.

Крыху менш чым год таму — 17 красавіка 2000 года — *Daily Telegraph* паведаміла свету аб тым, што пры пасрэдніцтве Расіі Беларусь, парушаючы эмбарга ААН, заключыла з Іракам здзелку, накіраваную на мадэрнізацыю сістэмы СПА гэтай краіны. «У рамках гэтай здзелкі дзяржаўная беларуская кампанія «Белтэхэкспарт» пагадзілася ўдасканаліць іракскія сродкі СПА, перааснасціць іракскія ВПС і забяспечыць падрыхтоўку іракскіх войскаў да абслугоўвання тэхнікі, — пісала тады брытанская газета. — Памеры здзелкі ацэньваюцца ў 90 мільёнаў долараў... У рамках здзелкі беларускія тэхнічныя спецыялісты павінны ажыццявіць мадэрнізацыю іракскіх ракетаў *SA-3*, павялічыўшы іх далёкасць з 18 да 29 кіламетраў. Будуць удасканалены таксама старыя іракскія зенітныя гарматы. Персанал іракскіх СПА будзе накіраваны ў Беларусь, дзе яго азнаёмяць з найноўшымі сістэмамі вядзення электронных войнаў». Акрамя таго, указвала *Daily Telegraph*, «беларускі бок згадзіўся таксама ажыццявіць мадэрнізацыю 17 іракскіх самалётаў савецкай вытворчасці, якія знаходзяцца ў Беларусі з канца 80-х гадоў». Гэтая публікацыя была расцэненая знешнепалітычным ведамствам Рэспублікі як факт «шчырай дэзінфармацыі і хлусні супраць Рэспублікі Беларусь».

У публікацыі ж бягучага года *Daily Telegraph* сцвярджае, што «дапамога з боку Расіі аслабіла неабходнасць Іраку пасля звяржэння рэжыму былога прэзідэнта Югаславіі Слабадана Мілошавіча — былога хаўрусніка Садама — які, як лічыцца, акрамя Расіі, Кітая і Беларусі, аказваў дапамогу ў мадэрнізацыі іракскай сістэмы СПА». ■

БелаПАН

«Беларусь недополучает до 2 млрд. USD»

Рыгор БУЯН

3 марта Верховный Совет 13-го созыва принял весьма специфическое заявление-предупреждение к потенциальным иностранным инвесторам. «В связи с действиями исполнительной власти по продаже наиболее эффективных предприятий страны в ущерб государственным интересам с целью получения средств для президентских выборов и подкупа избирателей ВС РБ предупреждает потенциальных инвесторов о возможном непризнании в будущем таких сделок». Довольно странное заявление. За комментариями НАША СВАБОДА обратилась к бывшему руководителю Нацбанка Станиславу БОГДАНКЕВИЧУ.

— Станислав Антонович, о чем идет речь и чем вызвана необходимость в принятии подобного заявления?

— Появилась такая информация, что в попытках пару месяцев до президентских выборов поддержать уровень жизни, может быть, даже довести среднюю зарплату до обещанного уровня в 100 долларов, готовы продать государственные предприятия. А вырученные от подобных сделок средства будут использованы на проедание. Такой риск есть. Поэтому Верховный Совет и предупреждает потенциальных инвесторов, чтобы не купились на возможность по дешевке скупить белорусские предприятия, потому что после прихода к власти демократического кандидата все эти сделки могут быть не признаны. Нефтяные комплексы фактически уже проданы, для иностранных инвесторов лакомый кусочек представляют прежде всего те предприятия, которые держатся на плаву. Это и калийный комбинат, и МАЗ, и другие сильные предприятия. За эти деньги можно не допустить падения жизненного уровня 5-6 месяцев до выборов, но ведь тем самым транжирится национальное богатство. Приведу цифры: до вступления Лукашенко в должность президента изношенность оборудования составляла 40%, сейчас – все 70%. То есть за годы правления Лукашенко около половины национального богатства было пущено на проедание. Оно использовано временщиками на поддержание уровня жизни.

— Станислав Антонович, вкратце охарактеризуйте состояние белорусской экономики накануне президентских выборов. Чего ждать людям в ближайшие месяцы?

— В ближайшие месяцы до президентских выборов я не ожидаю ухудшения ситуации, равно как и значительного улучшения, даже при всех возможных внешних вливаниях на поддержку режима Лукашенко. В сегодняшней экономической ситуации есть несколько основных проблем. Это — технологическая отсталость, износ оборудования, утрата оборотных средств, низкая рентабельность, отсутствие внутренних источников инвестиций. Износ активной части оборудования составляет 72%, в промышленности – 75%, в нефтяной, нефтеперерабатывающей, химической промышленности – 84%. Уровень износа оборудования ежегодно растет на 4 пункта. При таких темпах через пять-шесть лет в стране наступит экономический коллапс. Это не мой прогноз – это официальный прогноз министерства экономики.

Вторая проблема – отсутствие макроэкономической стабильности. Макроэкономическая стабильность – это низкий уровень роста цен и стабильный обменный курс национальной валюты. В последние годы инфляция вырастала в два – три с половиной раза в год. Нет никакой стабильности рубля: ежегодно он падал в три раза и выше.

Увеличение минимальной зарплаты с 1 марта можно только приветствовать. Но дело все в том, что это повышение прикрывает *уже произошедший* рост цен. Повышение минимальной зарплаты в свою очередь вызовет очередной виток роста инфляции. Оно не может привести к росту благосостояния людей – просто на время позволит не упасть жизненному уровню.

Я не вижу оснований для каких-то крупных изменений. Растет объем нереализованной товарной продукции: залежи алкоголя на складах выросли в 10 раз, ковров – в 5 раз. Падает конкурентоспособность белорусских товаров. У нас плохо с продовольствием, мы теряем не только российский, но и собственный рынок. А белорусский рынок сдается на милость российскому производителю. К примеру, производство пива в Беларуси сократилось на 23%, а 26% на белорусском рынке занимает импорт из России. В 2000 году импорт товаров легкой промышленности вырос на 25%, хотя мы всегда гордились именно экспортом легкой промышленности. Дефицит внешнеторгового оборота с Россией составляет 1 миллиард 800 миллионов долларов – такого огромного дефицита никогда не было. Огромные товарные кредиты из России позволяют на некоторое время поддерживать уровень жизни.

— Извечный вопрос: что делать?

— Подъем экономики и подъем благосостояния людей невозможен без изменения валютаристской политики в экономике и без замены режима Лукашенко. Именно режим Лукашенко виновен в том, что вверг страну в международную изоляцию, из-за чего Беларусь ежегодно недополучает до 2 миллиардов долларов внешних инвестиций. ■

Выкралі ў немцаў, папаліся ў Брэсце

Валянціна КАЗЛОВІЧ

Увечары 1 сакавіка супрацоўнікі ўпраўлення Камітэта па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй УУС Брэсцкага аблвыканкама сумесна з калегамі з Германіі затрымалі двух злачынцаў, якія выкралі 470 тысяч нямецкіх марак з банка горада Гіфорн (Германія). Банк быў абрабаваны 29 снежня мінулага года. Адзін з трох рабаўнікоў са спазненнем нацягнуў на твар маску, таму работнікам банка ўдалося яго пазнаць — гэта быў іх кліент. Крыміналісты з горада Браўншвайга сумесна з Інтэрполам высветлілі, што гэты чалавек знаходзіцца ў Брэсце. 28 лютага ў Брэст прыбылі нямецкія крыміналісты. N. быў затрыманы ўвечары. Неўзабаве паступіла паведамленне, што ў Германіі затрыманы злачынца, які захоўваў і размяркоўваў скрадзеныя грошы, а хутка высветлілася, што ў Брэсце знаходзіцца яшчэ адзін рабаўнік. Ён таксама быў затрыманы.

Злачынцы — былыя жыхары Казахстана, а зараз — грамадзяне Германіі. Пасля ўчынення злачынства яны жылі ў Брэсце і тут жа трацілі грошы. Высветлілася, што сума да 5 тысяч марак трацілася з іх за 3-4 дні. Злачынцам пагражае ад 5 да 10 гадоў турмы.

БелаПАН

Диктатор поедет в Гаагу?

Президент Югославии Воислав Коштуница заявил, что у него нет полномочий препятствовать выдаче Слободана Милошевича Гаагскому трибуналу. При этом Коштуница сказал, что не будет препятствовать проведению следствия и суда, если соответствующие органы возбудят дело против Милошевича.

В интервью газете «Данас» нынешний югославский президент напомнил, что о политической ответственности Милошевича он говорил уже 10 последних лет. Однако он отметил, что «судить кого бы то ни было не в его компетенции».

Коштуница подчеркнул, что, по его мнению, новый порядок не должен строиться на арестах политических противников, и он этого не допустит. Развивая тему, Коштуница заметил, что Гаагский трибунал в одинаковых обстоятельствах действует по-разному, ведет политику избирательной ответственности. Так, например, трибуналом обвинены в преступлениях высшие политические деятели только Югославии и Республики Сербской. При этом в списках обвиняемых нет ни бывшего президента Боснии Алии Изетбеговича, ни покойного президента Хорватии Франьо Туджмана, ни других, которые, по мнению Коштуницы, «без сомнения, участвовали в кровавой войне на территории бывшей Югославии».

Вместе с тем Коштуница заявил о неизбежности сотрудничества с Гаагским трибуналом. «Я понимаю это, — сказал Коштуница, — однако никогда не буду поднимать трибунал до небес и хвалить его». ■

Отказались от святого Патрика

Власти Ирландии приняли решение отменить празднование Дня Святого Патрика, которое должно было начаться шестнадцатого марта и продлиться до девятнадцатого. Организаторы праздника опасаются возможного распространения ящура во время такого массового мероприятия: традиционно в этот день на улицы Дублина выходит до полутора миллиона человек.

Как передает *Reuters*, решение было принято после экстренной встречи организаторов торжеств и уже вызвало бурю протеста в стране. Дело в том, что День Святого Патрика — национального святого и покровителя Ирландии, который в V веке нашей эры принес на остров христианство — отмечают в стране каждый год уже много столетий. Хотя форму народного веселья он приобрел только в XVIII веке благодаря ирландским эмигрантам в Северной Америке. Для них шумные шествия в этот день были поводом объединиться и вспомнить Ирландию. Первый такой парад в честь Дня Святого Патрика прошел в Нью-Йорке 17 марта 1762 года, а постепенно переместился и за океан – на свою историческую родину.

По традиции в этот день на всех главных улицах Дублина проходят праздничные шествия, а в большинстве пабов играет живая музыка. Кстати, в этом году в столицу Ирландии должны были приехать 6 тыс. различных музыкальных групп. Обычно участники шествий надевают рыжие парики и зеленые кепки, берут с собой горшочки с шемроком (ирландским четырехлистным клевером) и национальные флаги.

Несмотря на то, что 17 марта – день смерти святого, праздник Святого Патрика проходит в безудержном веселье. Люди с ног до головы наряжаются во все зеленое, устраивают шумные шествия, украшают себя и улицы трилистниками и даже варят зеленое пиво.

Кроме того, на четырехдневный фестиваль, посвященный празднику, съезжается огромное количество туристов со всего мира. Как правило, доходы от такого наплыва желающих повеселиться по-ирландски составляют около 40 миллионов долларов. На этот раз им, видимо, придется переместиться в США, куда, как ожидается, направятся и разочарованные ирландцы. ■

Конец Украины?

Джордж СОРОС,
глава Института открытого общества и управления Фонда Сороса

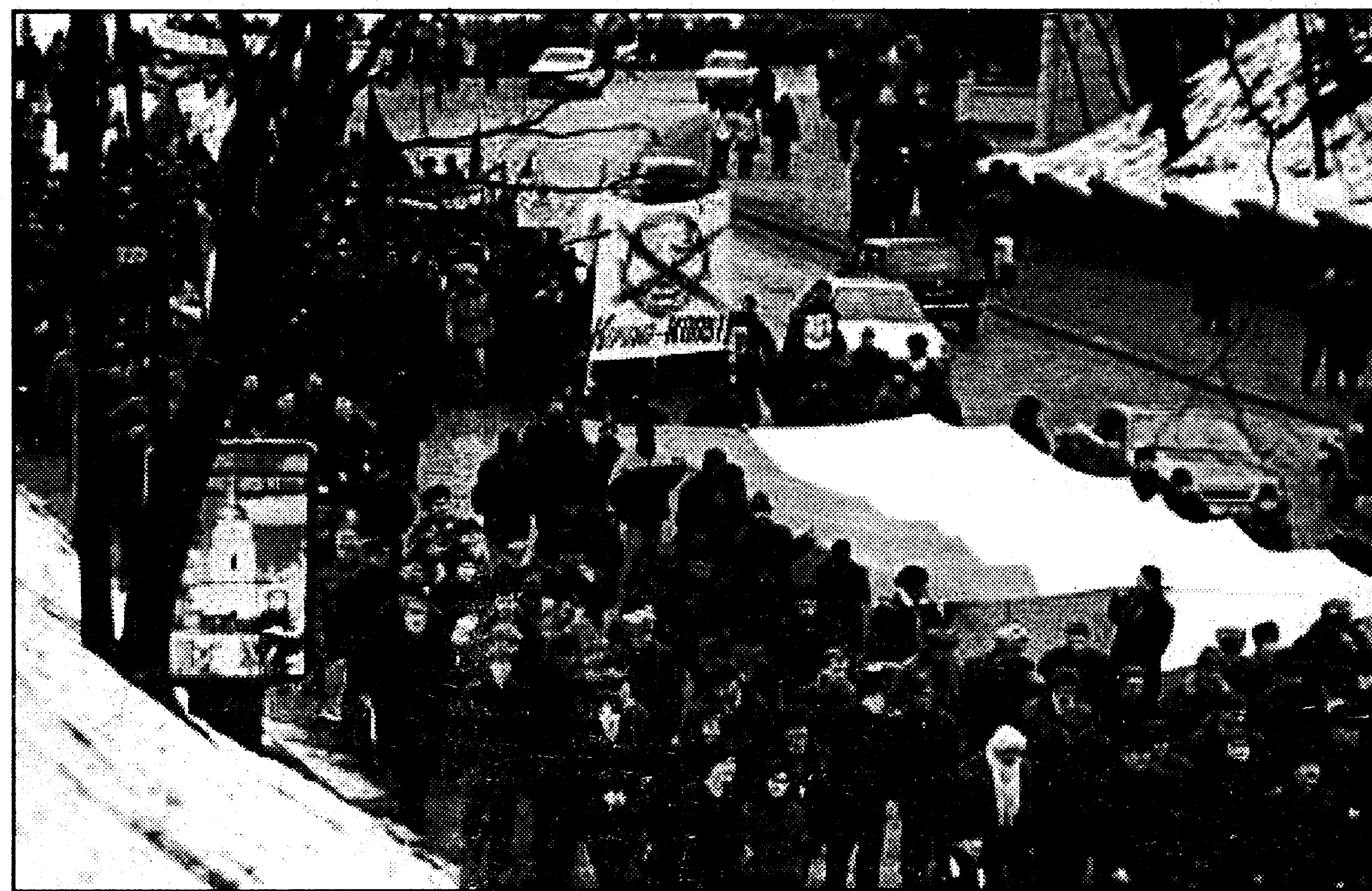
Будущее Украины как независимого государства висит на волоске. Президент Леонид Кучма обвиняется в соучастии в убийстве Георгия Гонгадзе, журналиста, исчезнувшего несколько месяцев назад, чье обезглавленное, изуродованное тело было опознано на этой неделе. Откровения по поводу вовлеченности г-на Кучмы во множество преступлений от убийства до коррупции представил бывший телохранитель, который после тайной установки подслушивающего устройства в офис президента, выдал записи, которые — если будут признаны достоверными — являются ошеломительным обвинением.

Кучма в настоящий момент поддержал проведение расследования, даже предложив привлечь зарубежных экспертов. Будучи жестом, заслуживающим одобрения, это предложение не может быть осуществлено в реальности, пока г-н Кучма не отойдет в сторону и не позволит расследованию продолжаться.

Даже заявляя о поддержке расследованию, президент Кучма использует любые возможности, чтобы наброситься с бранью на своих оппонентов. В письме в *The Financial Times* он отметил: «мои основные обвинители – именно те же самые люди, которые блокировали превращение Украины в свободную экономику» – обвиняя своих критиков за использование смерти г-на Гонгадзе в качестве «политического оружия, задуманного для того, чтобы дестабилизировать Украину». Г-н Кучма публично поносил множество протестующих против него как «стадо под различными флагами».

Если г-н Кучма продолжит упорствовать, продолжит изводить своих политических оппонентов и средства массовой информации, обеими руками тормозя расследование, он рискует обречь Украину на ту же судьбу, как у соседней Беларуси, где репрессивный режим, приветствуемый только Россией, заглушает независимые голоса и политическую оппозицию.

Остальной мир не может праздно стоять в стороне. Правительства западных государств уже глубоко вовлечены в дела Украины. Среди других бывших республик Советского Союза Украина является единственным самым большим реципиентом помощи Соединенных Штатов Америки, и на мировом уровне, четвертым по величине реципиентом американской помощи. В период с 1991 по 1997 год Европейский Союз и государства-члены ЕС предоставили Украине 4,2 миллиарда ECU, из которых 1,8 миллиарда — в грантах.

С начала 1990-х годов Всемирный Банк дал одобрение на займы и гранты на сумму более 3 миллиардов долларов и на два поручительства, насчитывающие около 220 миллионов долларов.

Это крупномасштабное западное участие преимущественно было мотивировано соображениями геополитического характера. Я также был глубоко вовлечен в происходящее на Украине, но моя помощь направлялась на оказание содействия Украине и другим государствам-бывшим республикам Советского Союза в переходе от закрытого к открытому обществу. Я организовал в 1989 году Фонд возрождения Украины за два года до обретения Украиной независимости. С того времени я предоставил более 100 миллионов долларов для оказания поддержки Украине.

Впервые я познакомился с г-ном Кучмой, когда он был кандидатом на президентских выборах в 1994 году. Президент Ричард Никсон (*Richard Nixon*) пригласил нас на ланч. Судьба распорядилась таким образом, что г-н Никсон умер в тот день, и мы с г-ном Кучмой обедали вдвоем. В то время украинский политик произвел на меня впечатление более энергичного и посвященного делу человека, чем его предшественник.

После многообещающего начала я с тревогой наблюдал за упадком характеристик г-на Кучмы. Я отметил увеличивающееся давление на независимые средства массовой информации и использование сомнительных методов во время проведения кампании по перевыборам президента. Я предостерег Запад против толерантного отношения к эксцессам президента, так как Украина занимает очень чувствительное геополитическое положение. Я предупредил, что его перевыборы усилят коррумпированных олигархов, таких как Олександр Волков (*Oleksander Volkov*), который обеспечивал финансовую поддержку кампании Кучмы. В феврале г-н Кучма присудил Волкову высшую награду Украины, человеку, чье отмывание денег было конечной целью расследования журналиста Гонгадзе.

В последний раз я видел г-на Кучму в ноябре. Это была встреча тет-а-тет в офисе Президента на Банковой. Я был захвачен врасплох его едкой критикой и враждебными замечаниями в адрес премьер-министра Виктора Ющенко и бывшего заместителя премьер-министра Юлии Тимошенко. Я сказал ему, что в тот же день перед встречей с ним я видел г-на Ющенко, который выражал лояльное отношение к г-ну Кучме. Это было резким контрастом суждениям президента. Я высказал мнение, что для будущего их страны будет лучше, если они оба смогут работать вместе. Позднее я оказался в затруднительном положении, убеждая Ющенко попытаться приспособиться к президенту.

Это было перед обнаружением возможного участия г-на Кучмы в убийстве Гонгадзе.

Сейчас общественное мнение Украины требует независимого расследования обстоятельств смерти Гонгадзе. Участники демонстраций взывают к выражениям протеста, которые усиливаются, призывают к расследованию и все больше и больше к отставке г-на Кучмы.

Если г-н Кучма беспокоится о выживании Украины как независимого демократического государства, он должен взять на себя ответственность за свои действия и отойти в сторону, вплоть до появления результатов расследования. Запад в настоящий момент занимает ясную позицию, осуждая поведение и действия г-на Кучмы. Международное сообщество также не может продолжать дела с г-ном Кучмой до тех пор, пока не будет завершено беспристрастное расследование и названы и призваны к ответу ответственные лица. Необходимо, чтобы население знало, что Запад находится на его стороне, противодействуя любой попытке Кучмы избежать ответственности – и в конечном итоге, закона.

Я остаюсь заинтересованным в оказании содействия развитию открытого общества на Украине. Я убеждаю других доноров продолжать поддерживать здесь гражданское общество. Будет трагичным, если падение г-на Кучмы вынудит международное сообщество покинуть Украину в самые тяжелые для нее времена. ■

© Project Syndicate, март 2001 года.

Рэклама для еўра

Міхась КАРПОВІЧ

У верасні гэтага года Еўрапейскі Цэнтральны банк плануе распачаць буйную інфармацыйна-рэкламную кампанію адзінай валюты еўра. Маштаб кампаніі мусіць быць такім, каб падрыхтаваць кожнага еўрапейца да пераходу на новыя грошы.

Як вядома, 1 студзеня 2002 года на еўра пераходзяць 12 з 15 краінаў, што ўваходзяць у Еўрасаюз: Аўстрыя, Бельгія, Германія, Грэцыя, Ірландыя, Іспанія, Італія, Люксембург, Нідэрланды, Партугалія, Фінляндыя і Францыя. З 1 студзеня 1998 года іхнія нацыянальныя валюты «прывязаныя» да еўра, які пакуль выкарыстоўваецца толькі пры безнаяўных разліках.

Пераход усіх краінаў на новую валюту непазбежна выкліча вялікія цяжкасці ў грамадзянаў, таму рэкламна-інфармацыйная кампанія проста неабходная. Яна будзе праходзіць пад слоганам «Еўра – нашы грошы» і пройдзе на ўсіх 11 асноўных моўах еўрапейскай супольнасці.

Дарэчы, паводле сацыялагічных апытанняў, ад 30% да 50% еўрапейцаў нічога не ведаюць пра тое, як ідзе пераход на новую валюту.

У студзені 2002 года ў 12 краінах у абарот паступяць 50 мільярдаў манетаў і 14 мільярдаў банкнотаў еўра. А ўжо пад канец лютага ўсе нацыянальныя валюты краінаў аб'яднанай Еўропы будуць цалкам знятыя з абарачэння. ■

Афрыка таксама аб'яднаецца

Ірына СТАРЦАВА

На саміце ў горадзе Сірт (Лівія) лідэры больш за 40 афрыканскіх дзяржаваў паведамілі, што ўтвараюць Афрыканскі Саюз – арганізацыю, якая закліканая па сваёй структуры і мэтах паўтарыць Еўрапейскі Саюз.

У рамках гэтага аб'яднання плануецца нават стварыць адзіную афрыканскую валюту.

Пад дакументам, сфармуляваным паводле прапановы лівійскага лідэра палкоўніка Муамара Кадафі, гатовыя паставіць свае подпісы кіраўнікі ўсіх 53 дзяржаваў, што сёння ўтвараюць Арганізацыю афрыканскага адзінства (ААА). У Афрыканскім Саюзе таксама мусяць быць свае парламент, суд і Цэнтрабанк. Тым не менш, для афіцыйнага стварэння такога міждзяржаўнага аб'яднання неабходная таксама ратыфікацыя гэтай прапановы нацыянальнымі парламентамі як мінімум дзвюх трэціх краінаў-чальцоў ААА. Як паведамляе агенцтва *BBC*, пакуль не хапае згоды некалькіх краінаў. ■

Швейцарыя вызначаецца

Міхась КАРПОВІЧ

Учора ў Швейцарыі прайшоў рэферэндум, на якім сямі мільёнам грамадзянаў краіны неабходна было вырашыць: ці варта цяпер пачынаць перамовы аб уваходжанні Швейцарыі ў Еўрасаюз.

Урад краіны заклікаў суграмадзянаў падаваць свае галасы «супраць», мяркуючы, што пачынаць такія перамовы яшчэ зарана. Са свайго боку, прыхільнікі тэрміновага далучэння Швейцарыі да ЕС, аб'яднаныя ў асацыяцыю «Еўропе – так!», сцвярджаюць, што іхняя краіна мусіць браць удзел у выпрацоўцы тых пунктаў палітыкі Еўрасаюза, якія паўплываюць на жыццё швейцарцаў.

Варта адзначыць, што Швейцарыя – амаль адзіная краіна ў Заходняй Еўропе, якая не ўваходзіць у Еўрапейскі Саюз. Апроч Швейцарыі, у ЕС не ўваходзіць толькі карлікавая дзяржава Ліхтэнштэйн.

Зрэшты, Швейцарыя настолькі ганарыцца сваім нейтралітэтам, які доўжыцца ўжо колькі стагоддзяў, што не ўваходзіць ні ў *NATO*, ні нават у ААН. ■

Прэзідэнтам Малдовы стане камуніст

Міхась КАРПОВІЧ

Пленум Цэнтральнага камітэта Партыі камуністаў Малдовы вылучыў свайго кандыдата на прэзідэнцкую пасаду. Як і чакалася, ім стаў камуністычны лідэр Уладзімір Варонін.

Перамога Вароніна на выбарах не выклікае ніякага сумневу і з'яўляецца простай фармальнасцю. 25 лютага на парламенцкіх выбарах камуністы атрымалі 70 дэпутацкіх месцаў з 101, іх падтрымалі больш за 50% выбаршчыкаў. Такім чынам, «чырвоныя» маюць у парламенце абсалютную большасць. Пра гэтым, паводле Канстытуцыі, прэзідэнт абіраецца парламентам, і для ягонага абрання дастаткова 62 галасоў «за».

Варта адзначыць, што прэзідэнт у Малдове мае больш прадстаўнічых, чым уладных паўнамоцтваў. Кіруе краінай парламент і савет міністраў, які фарміруецца парламентам. Такім чынам, у Малдове ўсю ўладу фактычна атрымалі камуністы.

Будучы прэзідэнт ужо зрабіў некалькі лёсавызначальных заяваў па цэнтральным тэлебачанні. У прыватнасці, ён паведаміў, што Малдова проста «асуджаная» ўвайсці ў Саюзную дзяржаву Беларусі і Расіі: «Таму што ненармальна, калі ўся Еўропа аб'ядноўваецца, а мы, былыя савецкія рэспублікі, стаім паасобку і чакаем падачак ад Захаду». Трэба разумець, што цяпер Малдова хоча прасіць «падачкі» хорам.

Уладзімір Варонін таксама паведаміў, што збіраецца зрабіць рускую мову другой дзяржаўнай.

Такім чынам, Малдова стала першай краінай былога СССР, дзе да ўлады зноў прыйшлі «чырвоныя». Цяпер камунізм будзе будавацца ў іншай асобна ўзятай краіне. ■

Польскім памежнікам развязалі рукі

Міхась КАРПОВІЧ

Сейм Польшчы прыняў папраўкі да закона аб памежнай ахове краіны. Новаўвядзенні дазволяць весці аператыўную працу на тэрыторыі ўсёй краіны, а не толькі ў памежнай зоне.

У адпаведнасці з законам, памежная ахова атрымала права весці барацьбу на тэрыторыі ўсёй Польшчы з усімі злачынствамі, якія звязаныя ў той або іншай ступені з перасячэннямі мяжы. У прыватнасці, з падробкай пашпартоў, незаконным працаўладкаваннем замежнікаў, нелегальнай перавозкай праз мяжу грамадзянаў трэціх краінаў. Для гэтага памежнікі могуць выкарыстоўваць магчымасці аператыўнай тэхнікі, у тым ліку праслухоўванне і ажыццяўленне відэазапісу.

У адпаведнасці з папраўкамі, унесенымі ў закон, для атрымання дазволу на гэтую дзейнасць ужо не трэба звяртацца па санкцыю да міністра ўнутраных справаў Польшчы. Права выдаваць санкцыю цяпер маюць ваяводскія суды. У надзвычайных выпадках санкцыю можа выдаць і ваяводскі пракурор. ■

Lego праводзіць скарачэнні

Ірына СТАРЦАВА

Дацкая кампанія *Lego*, адзін з лідэраў на сусветным рынку дзіцячых цацак, зачыніць тры прадпрыемствы, на якіх працуюць 500 чалавек – 5,5% персаналу ўсёй кампаніі. Пра гэта гаворыцца ў прэс-рэлізе, разасланым *Lego*.

Паведамленне пра скарачэнне штатаў прыйшло пасля таго, як *Lego* рапартавала пра рэкордныя страты па выніках мінулага года. 2000 год прынёс кампаніі страты ў памеры 125 мільёнаў доляраў.

На сённяшні дзень у кампаніі працуюць 9.000 чалавек. ■

Бес предела

Анна Политковская в Чечне перед задержанием военными

Журналист Анна Политковская была в Чечне в командировке. Общеизвестно, как ее задержали и издевались над ней, вплоть до имитации вывода на расстрел, работники ФСБ России. Мы публикуем отрывки из ее личных наблюдений в Чечне.

Анна ПОЛИТКОВСКАЯ

Совсем маленький ребенок, укутанный в грязное тряпье — и не понять, то ли мальчик, то ли девочка, — успокаивается, лишь когда тыком, по-телячьи, нащупает мамину грудь. Остальное время худенькое тельце извивается в хаотичных подергиваниях. Плачет? Хохочет? Хнычет? Дрожит?..

— Как зовут?.. Вашего?.. — И — тупик: не знаешь, как спросить, не обидев — сын это или дочка...

Тоита, мать, к чьей груди ребенок просится каждые 10–15 минут, молчит, как на допросе.

— Она что, не понимает по-русски?

— Почему? Понимает... — говорят женщины и прячут глаза. Виснет пауза: разве бывают причины, чтобы не сказать, как зовут крошечного нездорового младенца?

— Джохар он, — наконец решительно и зло выдавливает Тоита. — Я просто отвыкла произносить его имя вслух. Вдруг солдаты услышат?.. Убьют. Или его, потому что Джохар. Или меня — что так назвала. Сынку скоро два года.

— А почему он?.. Такой?..

— Да, совсем не развивается. Спим в землянке. Джохар не знает, как спать не в земле, — он родился как раз, когда эта война началась.

У Тоиты и Джохара — дом дырой в небо. Год назад, в феврале 2000-го, снаряд пробил крышу, а заделать некому, и снег наметает маленькие белые сугробики, залетая в жилище сквозь пулевые отверстия в стенах. Тоита — вдова: муж без вести пропал, еще когда она была беременна. И теперь мама с сыном живут в страшном месте — там, где вряд ли кто поселится по доброй воле, — в забытом миром горном селении со странноватым для этих мест пронемецким названием Сельментаузен Веденского района Чечни. Тут нет воды, света, газа, тепла, телефонной связи, врачей, свободы передвижения... Ничего, что составляет обычную жизнь обычных людей. Радио слушаете? Никогда... Газеты? Не припомним. Телевидение? Давным-давно...

Что тут есть, так это война. Уже 18 месяцев подряд — со дня объявления контртеррористической операции. А Тоита — одна из тех, кто не выдержал и подписал коллективную просьбу десятков семей, проживающих в Веденском районе Чечни, в несколько важных адресов. Во-первых, в российское и новое чеченское правительство. Во-вторых, в Госдуму. В-третьих, в МЧС, которое спасает. А также в правозащитные организации. Сотни людей умоляют эти инстанции вывезти их куда угодно — только за пределы родной им Чечни. Требования к новым условиям жизни просты: чтобы не стреляли, чтобы не бомбили, раздавали бы хлеб и дали встретиться с врачами... Подобного в истории нынешней войны еще не встречалось.

Как такое могло произойти? Тем более, когда война вроде бы сходит на нет? По крайней мере, нас всех в этом столь сильно уверяют в Москве... И вдруг — беспрецедентный SOS из Ведено.

... Даже в спецзоне под названием Чечня Веденский район сегодня — особая статья. Он все более смахивает на индейскую резервацию в США начала прошлого века, развитие которой идет в направлении дальнейшей изоляции от внешнего мира. Сюда не ездят проверяющие комиссии из Гудермеса, до сих пор остающегося чеченской столицей, где заседают правительство и глава администрации Кадыров. Тут не показываются важные птицы из Москвы — очень боятся. Нога Владимира Каламанова, спецпредставителя президента по соблюдению прав человека в Чечне, не имеет привычки топтать эту забытую землю. А гуманитарные конвои? Их здесь не припомнят... Весь внешний мир для жителей Веденского района сузился до мистеров иксов в масках, в белых маскхалатах (горы — зима — снег), без знаков отличия, с автоматами, голодных, злых и жестоких.

Конечно же, такая ситуация не может быть случайной. Военные люто ненавидят Веденский район за то, что тут горы, где полно, по их мнению, боевиков, а потому воевать и нести потери приходится ежедневно. Ненависть удесятерена тем, что Ведено — родина Басаева, а его, как известно, никак не изловят, и военным мерещится, что с минуты на минуту он заедет в близлежащие селения погреться у печки, а он все не появляется, и процесс уже слишком затянулся — и это раздражает... Не переносит район и глава республики Ахмад-Хаджи Кадыров — как родовые места своего личного врага, того же Басаева.

Однако резервация Ведено неоднородна. Тут есть люди и села, которым просто плохо и совсем плохо. Внутри района — еще одна зона. В нее входят селения Махкеты, Товзени, Сельментаузен, Хоттуни. Они расположены совсем близко друг от друга — кустом вокруг самого крупного из них населенного пункта Махкеты, где проживают около 7 тысяч человек. Так вот, махкетинцы — изгои даже в самом Веденском районе-изгое. Веденцы не любят их за оппозиционность райцентру, возникшую также на военной почве. Дело в том, что махкетинцы не поддерживали Басаева и, более того, год назад создали в этих селах ополчение против него.

В результате даже та немногочисленная гуманитарная помощь, которая доезжает до Ведено, в махкетинский куст не попадает никогда. Единственной, что однажды за 18 месяцев войны привозила сюда, и то лишь для детей-сирот, рис, сахар и масло, оказалась общественная организация «Эхо войны», базирующаяся в Назрани (Ингушетия).

Бежать! Прочь! И это единственное, что надо делать!.. Созерцание махкетинской жизни других эмоций не вызывает.

Однако выясняется, что просто так не выбраться за пределы Махкетинской зоны Веденской резервации. По словам Айны Макаевой, сельской паспортистки, выдача документов, удостоверяющих личность, остановлена — до каких-то особых распоряжений. Так ей объявили в Ведено. Почему и за что — в подробности не вдавались. Функциональные обязанности сельской паспортистки — собирать и готовить бумаги для выписки паспортов, а потом возить их в райцентр и забирать оттуда готовые паспорта. Несколько месяцев назад Айна столкнулась с тем, что начальник паспортно-визовой службы Веденского района отказался принимать у нее документы. Особенно это касается подростков. И в данный момент у Айны на руках 250 комплектов бумаг. В основном это, конечно, мальчики, молодые люди от 14 до 18 лет.

Айна с возмущением пересказывает свои бесплодные беседы с тем самым начальником паспортно-визовой службы — военным и офицером МВД:

— Я ему говорю: наших молодых ребят замучили зачистками, их хватают, сажают в ямы на окраине селения Хоттуни, родственники должны их оттуда выкупать! Нескольких подростков уже замучили там до смерти! Паспорта в наших условиях — это жизнь! Нет паспорта — смерть. А начальник мне отвечает: не моя проблема. У меня банный день. И такая история — каждую пятницу... По пятницам принимают документы...

— Люди уверены, что в селах махкетинского куста Веденского района создаются искусственные условия, спецсистема, направленная на то, чтобы удерживать здесь людей, не дать им куда-либо перебраться. А удерживать для того, чтобы постепенно уничтожить.

Когда у тебя ничего нет, ты становишься способен на иррациональные поступки. Тут, например, знают: в лес, хоть он и единственный спаситель местного люда, ходить нельзя. Ни за дровами, ни за черемшой — источником витаминов. Однако люди все равно ходят, деваться некуда, даже зная, что на сельском кладбище лежат те, кто решил запастись дровами и был элементарно пристрелен. Игра в рулетку под названием «заготовка дров» постоянна и беспощадна. И каждый надеется, что пронесет...

Вот типичный рассказ Вахи, жителя селения Сельментаузен:

— Два дня были сильные обстрелы. Потом они прекратились. Я встал рано-рано утром, послушал, подумал и решил идти на окраину леса. Жена очень плакала, но дров уже не было несколько дней, и поэтому надо было идти. Не все ли равно, как умирать — замерзнуть вместе с детьми как не мужчина или получить пулю... Я помолился и двинулся. На этот раз все закончилось благополучно. Принес дров дня на три — сделал пять заходов. Видите, как у нас тепло...

— Но ведь пройдет всего пара дней, и надо будет опять повторять смертельный трюк с лесом?

— Я готов. — Ваха отвечает коротко и жестко, будто сам — офицер в строю.

Готовность умереть — главное правило местной жизни, ежеминутно порхающей между бытием и небытием. А байки о том, кто из соседей как умер, при каких обстоятельствах и от какого числа осколков, — основное вечернее развлечение, под которое младенцы отходят ко сну.

— Помните, как 5 января 2001 года с самолета упала авиабомба? — обращается к собеседникам Макка Джабраилова из Махкетов. В тот день были убиты отец и брат Макки — Газихаджи и Газали Ахмадовы, ее надежда и опора, поскольку у самой Макки 12 декабря 2000 года, в час дня, пятью снарядами в щепки разнесло дом... В тот же день погибли ее соседи — вся семья Тагировых, 11 человек. Да так, что даже хоронить было нечего, — положили в могилу землю с места падения рукотворных метеоритов...

Макка тихо плачет, а женщины уже спешат дальше:

— 16 февраля со стороны воинской части взяли да обстреляли в который раз школу — прямо около двух часов дня.

Дело в том, что сельская школа по дурному стечению обстоятельств расположена в прямой видимости — через поле от палаток воинской части, расположенной на окраине селения Хоттуни.

Родители побежали в часть. Им сказали: не знаем, кто стрелял, не мы, снаряды — залетные...

Что делать дальше? И неужели сельчане сами должны выяснять происхождение снарядов? Или все-таки это работа военных прокуроров?.. И что такое — местная власть?

Глава администрации селения Махкеты — Абдулла Эльбуздукаев. Он производит странное впечатление навсегда испуганного и сломленного человека. Тем не менее в прошлом Абдулла — народный судья в Веденском районе. Он признается, что ничего не может сделать для своих односельчан. Абсолютно ничего. И панически боится военных, которые откровенно считают его пособником боевиков, а значит, пристрелят, когда заблагорассудится...

В результате родители решили детей в школу пока не пускать, тем более что школа — одно название, дети ходят туда пообщаться, а уроков совсем нет. Пока же значит до того момента, когда приедут проверяющие из Гудермеса и военные в присутствии генералитета — своих прямых начальников и представителей правительства Станислава Ильясова — дадут гарантии, что обстрелы школы больше не повторятся.

Малика Юнусова слушает все это безучастно. Она молодая, но абсолютно седая. И ее история недавно потрясла всех махкетинцев и без того потрясенных. Малика — сельская медсестра. Безо всяких денег она готова всегда оказать посильную помощь раненым и больным, хотя в больнице нет никакой зарплаты уже несколько лет.

В ночь с 10 на 11 февраля 2000 года бомба попала в ее дом. Разрушения оказались стопроцентными. Погиб весь скот — а тут если чем и живут, то тем, что держат коров. Сгорели все хозяйственные постройки. У семьи остались галоши и то, во что были одеты. За минувшее лето построили сарай, а односельчане подарили корову. 15 декабря около восьми вечера был обстрел. Юнусовы сидели в подвале у соседей. Снаряд попал в их новый сарай, начался пожар. Муж Малики Саид-Али выскочил тушить и спасти корову. Его обдало осколками. Всю ночь Саид-Али пролежал без сознания у соседей на полу — продолжались обстрелы. Рано утром Малика бросилась в часть: если есть вертолет, можно ли отправить мужа? Вы ведь виноваты!.. Долго мурыжили, в конце концов отказали, но обещали созвониться с госпиталем в Ханкале: если сами туда приедете, пустят. Соседи нашли машину, повезли. Но в Ханкале сказали: ранение тяжелое, надо добираться до госпиталя в Моздоке. Добрались. А там нейрохирург вдруг говорит следующее: если ваш муж был бы боевиком или военнослужащим, я бы оказал помощь как стороне военного конфликта. Если он просто мирный житель, не имею права, только за деньги. Платите 40 тысяч рублей наличными прямо сейчас, и тогда начну оперировать.

Малика увидела, как раненого Саид-Али вывезли из операционной в коридор. Ей дали телефон: звоните тем, кто может принести деньги.

— Мне некому звонить... — плакала Малика, женщина из далекого горного селения. И нейрохирург ответил: «Звони Путину».

Малика спросила: «А если бы ее сейчас не было рядом, у кого бы ты просил деньги?» Врач ответил: «Не просил... Просто отправил бы в морг».

Малика опять нашла машину, водитель согласился бесплатно довезти ее и Саид-Али до Аргуна. Там познакомил с теми, кто довез до Грозного, до 9-й горбольницы. Все это — с блокпостами, с остановками в темное время суток. В 9-й больнице наконец Саид-Али прооперировали — когда закончились третьи сутки после ранения.

Муж Малики прожил еще месяц. Его не смогли спасти от сепсиса — врачи объяснили, что операция слишком запоздала...

Окрепнув духом, Малика отправилась в Ведено к военному прокурору. Но он отказался принять заявление. Позже, после этой поездки в Ведено, Малику нашли в селе военные из части — значит, прокурор им сообщил о ее жалобе — и объяснились следующим образом: первые снаряды — по сараю — выпустили не они, а кто это сделал, они не знают. Позже стреляли уже они, потому что увидели большой костер в темное время суток и бегающего вокруг человека...

Малика развела руками: конечно, костер — ведь пожар начался, и муж действительно бегал по двору, пытаясь спасти горящую корову... Военные постояли и ушли, а Малика подумала: хорошо, что не застрелили... Людям в погонах тут нечего бояться и некого стесняться. В Веденском районе до сих пор нет ни суда, ни следствия — в зоне этого не требуется. Тут царствует иррациональный беспредел, и виноват всегда тот, кто просто подвернулся под руку.

Сегодня у Малики нет ни мужа, ни жилья, с тремя детьми она живет, где придется. Есть нечего, одеться не во что... И Малика умоляет: помогите уехать — куда угодно:

— Люди говорят, в Ингушетии новый лагерь для беженцев построили. Я прошу, устройте туда. Хуже не будет. Мне хоть чеченский закон, хоть русский, хоть корейский, хоть японский — главное, чтобы был какой-то закон. И поесть бы...

— Я не могу тут больше оставаться, — поскуливает Тоита — мать, скрывающая имя собственного ребенка и уже жалеющая, что так его назвала. И затыкает вялым соском ротик хнычущему Джохару. И, как эхо, то же самое вторят другие вдовы и жены Сельментаузена, Махкетов, Товзени, Хоттуни:

— Мы не видели врачей уже несколько лет... Мы погибаем. Нам нечего есть. Нечем топить печку... Дайте отдохнуть от бомбежек... Солдаты залетают и забирают последнее. Измучили нас. Неужели это конец?..

Простой крестьянский люд... Тут не знают слова «геноцид» и даже модного теперь «беспредел». Только — конец... ■

Новая газета

Чытаеш такія аповяды чачэнскіх жанчын, і паўстае пытанне: чым розняцца сённяшнія паводзіны расійскіх войскаў на чачэнскай зямлі ад паводзінаў нямецкіх войскаў на зямлі беларускай падчас Айчыннай вайны. І з кім мы інтэгруемся? Пра існаванне якіх агульных традыцыяў даводзіць нам наша ўлада?

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Андрей КАРПОВИЧ

На заседании коллегии МИД подведены итоги внешнеторговой деятельности Беларуси в 2000 году

Внешнеторговый оборот Республики Беларусь за отчетный период сложился в размере 15.856,5 миллионов долларов и увеличился по сравнению с 1999 годом в фактических ценах на 26%. Стоимостный объем внешней торговли с государствами Содружества увеличился на 32,2% и составил 10.454,3 миллиона долларов, с государствами дальнего зарубежья – на 15,6%. Объем экспорта по сравнению с 1999 годом увеличился на 24,9% и составил 7.379,7 миллиона долларов, в том числе в страны СНГ – 4.453,4 миллиона долларов. Вместе с тем, в 2000 году отрицательное сальдо торгового баланса составило 1.097,1 миллиона долларов и увеличилось на 332,3 миллиона, в том числе с Российской Федерацией – 1.771 миллион долларов.

Инвесторы верят Украине

В 2000 году иностранные инвестиции в Украину возросли на 23,9%, и составили 583,7 млн. долларов. Увеличились в прошлом году и темпы вложения инвестиций. В 2000 году из стран СНГ и Балтии в экономику Украины вложено 40,5 млн. долларов, или 5,1% от общего объема инвестиций, из других стран – 751,7 млн. долларов, или 94,9%. Основные инвесторы на 1 января 2001 года: Соединенные Штаты – 635,8 млн. долларов; Кипр – 372,6 млн. долларов; Нидерланды – 361,8 млн. долларов; Россия – 314,3 млн. долларов.

«МАЗы» ориентируются на европейские нормы

Совместными усилиями российских и белорусских автомобилестроителей был запущен в серийное производство автомобиль «МАЗ» с двигателем 7511, полностью отвечающим европейским нормам по выхлопу «Евро-2». В совместную белорусско-российскую программу «Развитие дизельного автомобилестроения» за два с половиной года уже было вложено около 535 миллионов рублей из российско-белорусского союзного бюджета.

На развитие системы здравоохранения Беларуси будет выделен грант в размере 0,5 миллиона долларов

Грант на сумму в 500 тысяч долларов готово выделить шведское правительство по линии Всемирного банка на развитие системы здравоохранения нашей республики. Такую поддержку предусматривает новый проект этой организации, который нацелен в первую очередь на предотвращение дальнейшего распространения туберкулеза, ВИЧ, а также инфекций, передаваемых половым путем. ■

Галоўная праблема – макраэканамічная нестабільнасць

Уладзімір ГЛОД

На думку былога старшыні праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Станіслава Багданкевіча, кардынальныя змяненні ў эканоміцы Беларусі наўрад ці магчымыя на працягу 2001 года. Такі прагноз ён выказаў на прайшоўшым у Мінску рабочым сходзе дэпутатаў Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання.

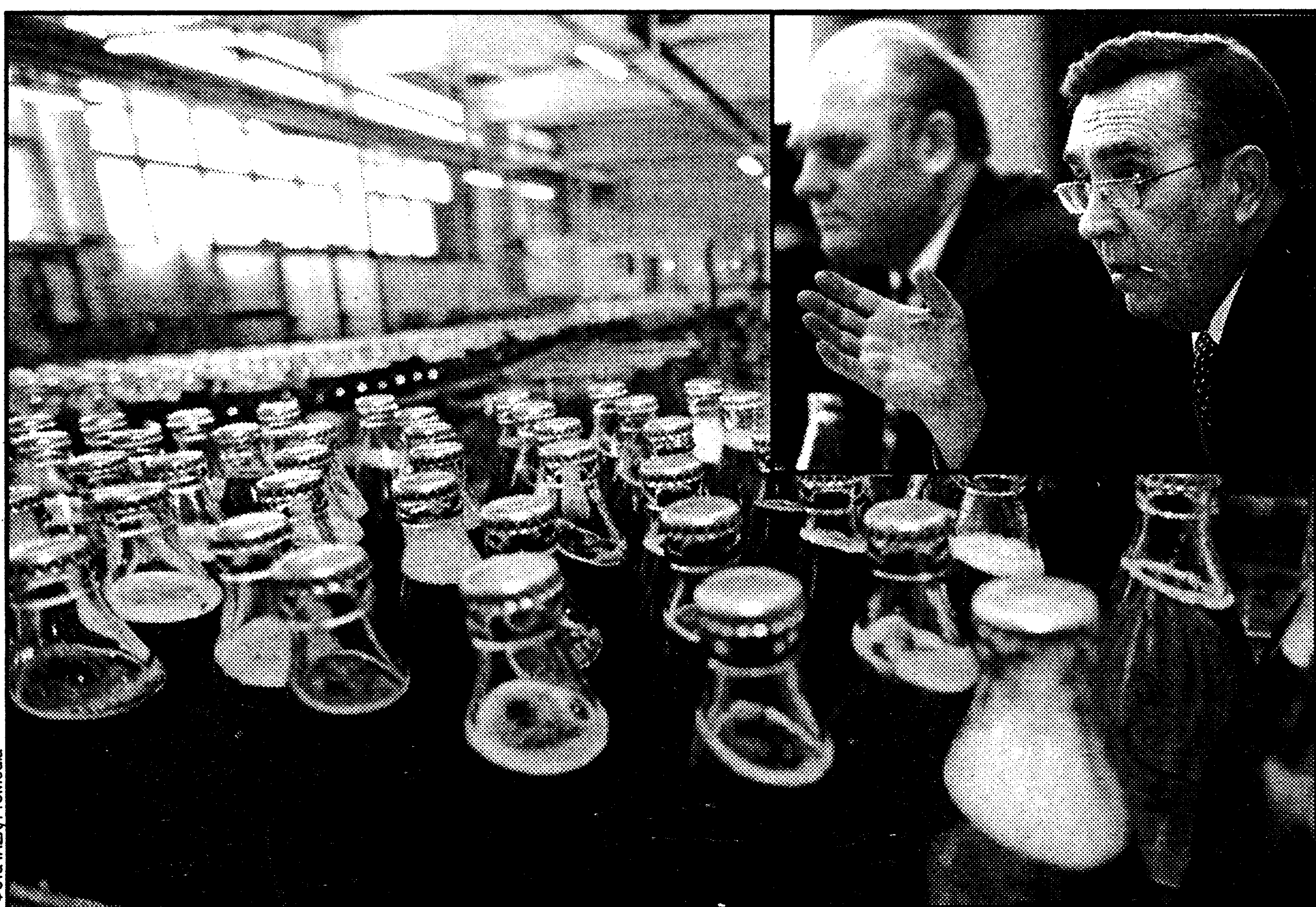
Багданкевіч нагадаў, штоў 1998 годзе цэны выраслі ў 2,8 раза, у 1999-м – у 3,5, у 2000-м – у два разы. Ён мяркуе, што гэты працэс будзе працягвацца і ў будучыні. Асабліва непакоіць вядомага эканаміста знос абсталявання, які ўжо перавысіў 70 працэнтаў. У той жа час, нагадаў ён, у 1994 годзе, калі Аляксандр Лукашэнка быў абраны прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, гэты паказчык быў роўны 40 працэнтам. Паводле слоў Багданкевіча, згодна з міжнароднымі стандартамі, перавадоленне 50% рубяжу з'яўляецца вострым сігналам нестабільнасці эканомікі.

Станіслаў Багданкевіч таксама падверг сумненню шэраг афіцыйных паказчыкаў эканамічнага стану краіны. Напрыклад, вельмі сумнiўным ён лічыць рост нацыянальнага валавога ўнутранага прадукту за мінулы год у памеры 6 працэнтаў. Гэта ніяк не стасуецца з тым, што летась транспартныя перавозкі прыкметна скараціліся, адзначыў вядомы эканаміст. Нарэшце, на думку Багданкевіча, падобная сітуацыя можа тлумачыцца двума фактарамі — па-першае, расце рэшткі нерэалізаванай прадукцыі на складах і, па-другое, павялічваюцца аб'ёмы прадукцыі, пастаўленай за межы Беларусі без аплаты.

Паводле звестак Багданкевіча, у апошнія дні Нацбанк Беларусі выдзеліў значныя сумы сельгаспрадпрыемствам для правядзення палявых работ. Тым самым, мяркуе ён, складваюцца ўмовы для грашовай эмісіі і павелічэння разрыву паміж коштам долара ЗША і беларускага рубля. Багданкевіч лічыць, што, калі Расія будзе і далей крэдытаваць Беларусь, то да восені за 1 долар ЗША давядзецца плаціць прыкладна 1.600 беларускіх рублёў. Калі ж Масква адмовіцца ад «фінансавых уліванняў» у рэспубліку, то будзе сапраўдны абвал беларускай валюты. ■

БелаПАН

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ

Фота IREX/ProMedia

● Прэм'ер-міністр Беларусі Уладзімір Ярмошын у часе нарады дырэктараў піўных заводаў рэспублікі. Магчыма, піва будзе лепей.

Новая мінімалка – зручная для штрафаў

Наталля КУЛАГІНА

«Павышэнне мінімальнага заробку (МЗП) з 1 сакавіка істотна павялічыць расходы беларускіх суб'ектаў гаспадарання», — лічаць у Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі (БНПА) і Беларускай канфедэрацыі прамыслоўцаў і прадпрымальнікаў (БКПП).

У распаўсюджаным у СМІ каментары гэтых двух найбуйнейшых у краіне грамадскіх аб'яднанняў эканамічнай скіраванасці тлумачыцца: «Асноўнай праблемай з'яўляецца прывязка ставак дзяржаўнай пошліны, падаткаў, памераў штрафаў да МЗП. Так, стаўка дзяржпошліны за засведчанне аднаго подпісу на ўстаноўчых дакументах суб'екта гаспадарання складае 2 МЗП, або 11.400 рублёў, а мінімальны штраф за падатковыя парушэнні — 10 МЗП, або 57.000 рублёў. У выпадку ж устанаўлення мінімальнага заробку на ўзроўні пражытачнага мінімуму памер прывязаных да яго плацяжоў стане папросту разарыльным для многіх суб'ектаў гаспадарання».

На думку экспертаў БНПА і БКПП, «неабходна адмовіцца ад усталявання ставак дзяржаўнай пошліны, падаткаў, памераў штрафаў у МЗП і вызначаць іх у нацыянальнай грашовай сістэме». ■

На Магілёўшчыне доўга не трымаюцца кіраўнікі

Канстанцін УВАРАЎ

На думку старшыні Магілёўскага аблвыканкама Барыса Батуры, кадравая абстаноўка ў Магілёўскай вобласці «складаная». Пра гэта ён заявіў на прэс-канферэнцыі 3 сакавіка.

Паводле яго ных слоў, толькі летась у вобласці памянялася 56 працэнтаў кіраўнікоў, і гэтыя перастаноўкі былі не заўсёды апраўданыя. Сам Батура ў людзях цэніць, перш за ўсё, прафесіяналізм, дзелавітасць і адказнасць, ацэньвае іх па паказчыках у працы.

Гаварачы пра прызначэнне былога першага намесніка старшыні Магілёўскага аблвыканкама Дзмітрыя Сівіцкага на пасаду генеральнага дырэктара БШК «Белшына», а былога першага намесніка старшыні Магілёўскага гарвыканкама Ніканора Міхаловіча — на пасаду генеральнага дырэктара Магілёўскага аўтазавода, Барыс Батура не палічыў гэта паніжэннем, паколькі абодва названыя прамысловыя прадпрыемствы з'яўляюцца горадаўтваральнымі.

Плануецца, што бліжэйшым часам будзе названа імя яшчэ аднаго намесніка старшыні Магілёўскага аблвыканкама. Зараз за прамысловасць вобласці адказвае Мікалай Жук, за сельскую гаспадарку — Аляксандр Дубко. ■

БелаПАН

Белоруссии нужен российский кредит

Официальному Минску нужно не столько соглашение о введении единой с Россией денежной единицы на территории республики, сколько российский кредит, первый транш которого должен поступить в Белоруссию через две недели.

Такую точку зрения высказал независимый кандидат палаты представителей Национального собрания Белоруссии Алексей Ваганов после того, как комиссия по международным делам и связям с СНГ вопреки советам Национального банка и заключения Минюста одобрила текст Соглашения о введения единой денежной валюты и создании единого эмиссионного центра Союза Белоруссии и России. В настоящее время текст названного документа прорабатывается в комиссиях белорусского парламента, чтобы весной ратифицировать его на сессии палаты представителей. Выступая на заседании комиссии по международным делам и связям с СНГ, первый заместитель председателя Национального банка Павел Калаур настаивал на том, что двум государствам следует создать Банк Союза, в который войдут руководители национальных банков двух союзных стран. Вот этот банк и должен осуществлять эмиссию единой денежной единицы. В любом другом случае, по его мнению, белорусам следует отказаться от введения до 2008 года единой денежной единицы. Несмотря на это, официальный Минск торопится ратифицировать соглашение уже на весенней сессии. Главное сейчас — получить кредит, который полностью поступит как раз к президентским выборам. ■

Ng. ru

Беларусь выйшла на перадапошняе месца

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Паводле звестак Міждзяржаўнага статыстычнага камітэта СНД, рост прамысловай вытворчасці ў Беларусі ў студзені 2001 года ў параўнанні з аналагічным перыядам 2000 года склаў 3,7%. Гэта адзін з найгоршых паказчыкаў сярод краінаў Садружнасці. Яшчэ горш справы толькі ў Грузіі, дзе адзначана падзенне росту прамысловай вытворчасці на 10,6 працэнта. Звестак па Узбекістане і Туркменістане ў распараджэнні статкамітэта няма.

У той жа час найбольшы рост прамысловай вытворчасці назіраўся ў студзені 2001 года ў Кіргізіі. Ён склаў 45,1%. Потым ідуць Украіна (19,5%), Малдова (18,7), Арменія (16,5), Таджыкістан (14,4), Казахстан (11,6), Азербайджан (5,4) і Расія (5,3%). ■

БелаПАН

СВАРКА

Скандал у шашачным сямействе

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

На чэмпіянаце свету па стаклетачных шашках сярод мужчын, які праходзіць у Маскве, пройдзена палова дыстанцыі. Галоўная інтрыга першынства па-ранейшаму захоўваецца: хто зможа саставіць канкурэнцыю лідэру – Аляксею Чыжову з Расіі, які ўпэўнена ідзе наперадзе, набраўшы ў васьмі партыях зусім з паловай ачкоў. А вось сярод шашыстаў, якія вядуць гонку за ім, адбыліся значныя змены. Справа ў тым, што па стане фізічнага здароўя вымушаны быў знясца са спаборніцтваў гросмайстар з Літвы Эдвард Бужынскі, які дагэтуль уваходзіў у лідзіруючую групу, ён меў па выніках шасці сустрэчаў, якія паспеў згуляць, «+2» – 4 ачкі.

Як паведамiў нам па тэлефоне ўдзельнік чэмпіянату, адзіны на ім прадстаўнік Беларусі, мінчанін Анатоль Гантварг, умовы для правядзення спаборніцтваў такога ўзроўню, мякка кажучы, вельмі неадэкватныя. Спартсмены пражываюць у сталічнай гасцініцы «Вузская», на ўскраіку Масквы, каля біцаўскага лесапарку, якая наўрад ці цягне па міжнародных мерках на 2–3-зоркавы гатэль, а больш нагадвае звычайны інтэрнат. Штодзённыя п'яныя оргіі астатніх жыльцоў, якія не маюць ніякіх адносінаў да турніру, ледзь не мафіёзныя разборкі (дзякуй Богу, пакуль без стралянiны), вельмі дрэнная ежа, якая хутчэй за ўсё і мела адносіны да пагаршэння стану здароўя Бужынскага (у яго адкрылася язва) – усё гэта перашкаджае сапраўднай творчасці ўдзельнікаў, і ў кожны момант пагрозіць з іх боку можа перайсці ў байкот спаборніцтваў. А калі дадаць, што дагэтуль не «азвучаны» з боку арганізатараў прызавы фонд чэмпіянату і адсутнасць усялякага ганарару (як тут не прыгадаць тыя ж чэмпіянаты свету, але па шахматах) – відавочнасць дрэннай падрыхтоўкі і правядзення турніру адчуваецца здалёк.

Гэты турнір, сорак чацвёрты па ліку, павінен быў адбыцца яшчэ ў мінулым годзе ў Рызе, але чамусьці праходзіць зараз у Маскве, і яго ўдзельнікі атрымалі запрашэнне на яго літаральна за месяц да старту. Да апошняга дня не было дакладнасці ў колькасці прэтэндэнтаў на чэмпіёнскі тытул – 20 альбо 18. Спыніліся на апошняй лічбе, але адказ літоўца скарацiў і яе. Не паспявалі на сусветны форум чатыры гросмайстры з розных краінаў Афрыкі (не паспявалі афармiць візы і заказаць авіябілеты). З-за гэтага яны прапусцілі і першы, і другі туры і зараз вымушаныя гуляць у два выхадныя дні, якія ўстаноўлены рэгламентам.

Праз некалькі дзён у гасцініцы пройдзе чарговы Сусветны шашачны кангрэс РМЖД, першым пунктам у парадку дня стане пытанне менавіта аб гэтым, самым неарганізаваным чэмпіянаце свету па міжнародных шашках.

Упершыню, за ўсю іх гісторыю, можа грымнуць сапраўдны скандал. ■

Международный ордер на арест

Людмила ГУЛЯКЕВИЧ

Уже около месяца в знаменитой варшавской тюрьме на ул. Раковецкой находится бывший белорусский бизнесмен Леонид Волк, который был задержан польской полицией на основании международного ордера на арест, выданного белорусскими следственными органами.

Как уже упоминалось в белорусской прессе, начиная собственный бизнес с кооператива по прокладке водоканализационных труб на дачных поселках, Леонид Волк вскоре заинтересовался порошковой металлургией. Вскоре фирма Леонида Волка приобрела многопрофильный характер: деревообработка, строительство, инновационные проекты. Затем, по словам Сергея Лившица, знавшего Леонида Волка с детства, его интересы перетекли в сферу обработки драгоценных и полудрагоценных камней, а также золотодобычи. Фирма «Метинком» даже приобрела на паритетных началах с администрацией одного из районов Якутии золотой прииск.

У Леонида Волка не было собственных политических амбиций, однако, как и многие белорусские бизнесмены, он симпатизировал либералам. В те годы он общался с Зеноном Позьняком – еще когда тот жил в Беларуси, общался с Александром Добровольским, оказывал помощь Объединенной гражданской партии.

В конце 1997 года, по словам Сергея Лившица, «стало понятно, что в Беларуси Волк работать дальше не сможет». Волк оставил технику стоимостью более чем 12 миллионов долларов на своем золотом прииске, а в Минске – промышленную базу «Шабаны» после реконструкции, офисное здание.

Леонид Волк с семьей осел в Израиле, где продолжил заниматься бизнесом. Как оказалось – до поры, до времени. Белорусские органы вдруг вспомнили о том, что в 1995 году Леонид Волк не доплатил 2 млн.300 тысяч долларов налогов – сумма по тем временам просто нереальная. Впрочем, обвинение, которое выдвигается против Л.Волка белорусской прокуратурой, не совсем ясное — по крайней мере, польским юристам, с которыми встретилась корреспондент НАШАЙ СВАБОДЫ. Весьма подозрительно выглядят они и в глазах тех, кто хорошо знает ситуацию в Беларуси и условия ведения здесь хозяйственной деятельности. Наши собеседники ставили под сомнение, например, факт, что во Внешэкономбанке можно было взять кредит (а он фигурирует в ордере на арест), не обеспеченный многократно, и что в случае, когда кредит не был возвращен, банк не взыскал с должника залога.

В поддержку бывшего белорусского бизнесмена выступили представители белорусской оппозиции. Его судьбой интересуется Хельсинкский комитет. Польские суды уже не раз сталкивались с преследованиями белорусских бизнесменов, которые имели политический характер. Выразит ли на сей раз польский суд такое же мнение, будет ясно уже 2 марта.

Накануне суда корреспондент НАШАЙ СВАБОДЫ встретилась в Варшаве с адвокатом Мартином Дзбаньским, представляющим Леонида Волка.

Л.Г.: Что будет рассматриваться во время этого судебного заседания?

М.Д.: Господин Волк обжалует в апелляционном суде постановление окружного суда о взятии его под временный арест. Есть несколько элементов, которые нужно будет там подчеркнуть. Во-первых, то, что, по моему мнению, это дело носит политический характер.

Л.Г.: Вы говорите, что это дело носит политический характер. Почему Вы в этом убеждены?

М.Д.: Я узнал об этом прежде всего от знакомых политиков и лиц, связанных с белорусской оппозицией. Кроме того, уже была опубликована информация в белорусской прессе о деятельности господина Волка, связанной с финансированием оппозиции. Я также слышал о том, что господин Волк сотрудничал или был тесно связан с лицами, которые пропали в Беларуси в 1999 году. Речь идет о господине Красовском и господине Гончаре. Практически в это же время был разослан международный ордер на арест господина Волка. Он в это время уже находился в Израиле, имел израильское гражданство. И таким образом, белорусские власти хотели задержать Л.Волка. Мне кажется, что все эти дела связаны между собой.

Л.Г.: Представили ли белорусские власти уже конкретное обвинение?

М.Д.: Такое обвинение сформулировано в ордере на арест. Насколько мне известно, в пятницу в окружной суд в Варшаве факсом была прислана более подробная информация о якобы преступных действиях господина Волка. Я просмотрел эти документы, но они не проясняют многих неясностей, не подтверждают тех сумм, которые фигурируют в ордере. ■

Они любят нашу Беларусь

Вероника ЧЕРКАСОВА

Международная ассоциация белорусистов – это организация, которая за рубежом известна больше, чем в родной стране. О ее деятельности рассказывает президент МАБ Адам Иосифович Мальдис.

— Адам Иосифович, чем занимается Международная ассоциация белорусистов?

— Белорусисты – это преимущественно не белорусы, а люди других народов и стран, которые интересуются белорусской историей, культурой, литературой, языком и таким образом служат Беларуси. Притом, служат бескорыстно.

— Много ли людей интересуются Беларусью?

— Живущий в США молодой энергичный ученый доктор Курт Вулхайзер, будучи вице-президентом ассоциации белорусистов, собрал по договоренности с нами съезд белорусистов Северной Америки, присоединил представителей Мексики и Канады и создал Североамериканскую ассоциацию белорусистов. Они будут издавать свой журнал, уже имеют свой сайт, и я могу сказать, что только среди профессоров и доцентов американских университетов более 60 серьезных белорусистов. Или возьмем Венгрию. В одном из будапештских университетов преподается и белорусский язык, и белорусская литература, и белорусская история. В Венгрии более 30 белорусистов, они каждый год проводят 2-3 научные конференции, издали на венгерском языке историю Беларуси, притом оригинальную, а не переводную, проводят дни белорусской культуры.

— А почему они проявляют такой интерес к нашей стране?

— В серьезных университетах принято интересоваться информацией обо всех государствах. Конечно, сведения о Беларуси даются сложнее, нежели о других странах, потому что наши власти не заинтересованы в создании уважаемого имиджа и в распространении своей культуры. Если недостаточна информация о культурном и научном аспектах, значит, о нас создается ложное представление как о дикой стране.

— Каким образом вы поддерживаете контакты с зарубежными организациями белорусистов?

— Мы проводим конгрессы, издаем книги, обмениваемся ими. У нас есть книги о Беларуси, изданные в разных странах мира, которых нет ни в Национальной, ни в Академической библиотеках.

Фота Ул. ШЛАПАКА

«Белсоюзпечать» лишь в прошлом году с нашей помощью разработала каталог, где зарубежным подписчикам предлагалось подписаться на те или иные белорусские издания или заказать книги с пересылкой. Но по-прежнему об этом каталоге знают в основном ученые, а большинство наших соотечественников, проживающих за границей, до сих пор не подозревают о такой возможности. И если вы думаете, что белорусскую книгу можно заказать в Германии или Англии, то ошибаетесь. А ведь научная книга ценится во всем мире. Эту нишу находят и заполняют челноки. В книжных магазинах Мюнхена или Штутгарта книга, которая здесь стоит от силы доллар, продается за тридцать. И везут эту книгу туда челноки. Польское, литовское или русское издание вы сможете встретить и приобрести в любой стране мира. На них можно подписаться, их можно заказать. Белорусскую книгу – нет. Это же касается и художественной литературы...

— А кого сегодня переводят, кто интересен Западу?

— Много переводят Алеся Рязанова, который сейчас уехал из Беларуси. Его сборники выходят в разных странах – в Германии, Италии, Польше, Литве, Болгарии. Поэзия Рязанова, до понимания которой мы, возможно, еще попросту не доросли, пробивает себе дорогу сама. И это при том, что во всем мире переводы издаются с помощью страны-родины поэта, которая заинтересована в пропаганде своей литературы.

— Что подталкивает людей к тому, чтобы начать интересоваться нашей страной?

— Однажды бретонец Гай Пикардо, преуспевающий адвокат, зашел в белорусскую церковь, услышал белорусское церковное пение и всерьез увлекся им. Это превратилось в его хобби, а теперь он стал серьезнейшим специалистом в области белорусской церковной музыки.

— Как, на ваш взгляд, должна осуществляться работа по пропаганде нашей культуры и литературы?

— Должна быть создана целенаправленная государственная программа под названием «Присутствие Беларуси в мире», где были бы учтены вопросы диаспоры, вопросы возвращения и совместного использования ценностей, вопросы культурного взаимодействия и многие другие.

— С участием Международной ассоциации белорусистов издан справочник «Хто ёсць хто сярод беларусаў свету». Что это за книга, и кто в нее попал?

— В сборник вошли белорусы, либо уроженцы Беларуси, деятельность которых развертывалась преимущественно в сопредельных странах, где они смогли громко заявить о себе в той либо иной области жизни.

— Тяжело ли было ее издать?

— Два года рукопись пролежала в издательстве «Белорусская энциклопедия», ибо требовались деньги на его издание. Потом издание собрался финансировать один «крутой» белорус, который живет за пределами страны. Было подписано соглашение, но, в конце концов, у него не нашлось денег. И хорошо, что к книге проявил интерес Генеральный директор частного издательства «Энциклопедикс» Игорь Чекалов. Он же, взяв кредит, издал справочник «Кто есть кто в Беларуси: люди дела».

— А что будет дальше? Вы будете работать над вторым изданием?

— Сейчас в Центре имени Скорины на общественных началах готовится издание второго справочника, куда войдет информация о белорусах, проживавших в дальнем зарубежье. Но ведь это еще добрых две тысячи фамилий. Ниточки ведут в самые различные страны мира. Но для того, чтобы рассказать об этих людях, надо проводить исследования по каждой фамилии. А для этого нужно постоянное финансирование. Диаспора, реституция, присутствие белорусской культуры в мире, культурные и общественные связи между Беларусью и другими странами и народами должны исследоваться постоянным коллективом, так, как это делается в других цивилизованных странах, где существуют институты наций.

— И много ли наших соотечественников служило культурам и науке других стран?

— В справочнике представлено более 500 уроженцев нашей страны, но уже сегодня можно сказать, что он мог бы быть в два раза больше.

— Такие издания, как «Хто ёсць хто сярод беларусаў свету», могут помочь избавиться от того самого комплекса неполноценности, о котором вы говорили.

— Именно. Когда мы покажем, прежде всего, себе, сколько и каких людей мы дали миру, какие мы на самом деле умные, мы начнем себя уважать. А без этого невозможно серьезное возрождение. Оно настанет лишь тогда, когда самоуважением проникнутся все, включая первых лиц государства. ■

Душыцель і герой загінулі разам

Кірыл ВАНЬКОВІЧ

Пачатак сакавіка адзначаны актыўнымі ўзгадкамі пра 120-я ўгодкі трагічнай падзеі ў расійскай імперыі – смерць ад выбуху бомбы цара Аляксандра II. Бомбу кінуў ураджэнец Клічаўшчыны, народаволец Ігнат Грынявіцкі, які пры гэтым быў сам смяротна паранены і сканаў у паліцэйскім участку. Сённяшнія каментатары гэтай падзеі называюць Грынявіцкага баевіком-тэрарыстам, і сентэнцыйна дзівуюць, што цар-вызваліцель быў забіты за вызваленне сялян з-пад прыгнёту. Такая, маўляў, удзячнасць «Народнай волі», зрабіў людзям дабро – і за гэта жорстка пакараны.

Улічваючы перамену стаўлення сённяшніх расійскіх уладаў да імперскай мінуўшчыны, вяртанне арлоў і настальгічныя ўхваленні рускай праваслаўнай царквой манархічных часоў, цяжка чакаць аб'ектыўных каментароў. Сум па забітым цары разлічаны на апрацоўку маладасведчаных людзей. Пры ўзгадках пра смерць цара-вызваліцеля сённяшнімі прыхільнікамі яго справаў цалкам забываецца, што падставай вызвалення сялянства ад прыгнёту была зусім не добрая воля імператара. Імперыя прайграла перад тым Крымскую вайну. Прычым вельмі ганебна. На сваёй уласнай тэрыторыі расійская армія здолела пацярпець паражэнне ад экспедыцыйнага корпуса, які дабіраўся ў Крым выключна морам, здала непрыяцелю «горад рускай славы» Севастопаль. Як бы ні апявалі гераізм яго абаронцаў, вынік абароны аказаўся неаспрэчнай прыкметай гніласці імперыі. У сувязі з такім фіналам вайны, як сведчаць многія даследчыкі, цар Мікалай І, асэнсоўваючы сваё валадаранне, перажыў асабістую трагедыю і скончыў жыццё самагубствам, пусціўшы пісталетную кулю ў скронь. Было відочна, што адсутнасць энергіі да перамогі крыецца ў паншчынным ладзе. Наступніку Мікалая прыйшлося «даравацъ» волю народу, бо за еўрапейскімі межамі імперыі людзі ўжо забыліся на асабістую залежнасць і прыгнёт. Расія ў гэтых адносінах выглядала, як рэліктавая пячэрная істота.

У год, папярэдні гэтак званаму вызваленню ў Беларусі было зафіксавана 380 сялянскіх выступленняў. А вызваліцельскія ўмовы аказаліся такімі драпежніцкімі, што свядомая частка насельніцтва адгукнулася на іх паўстаннем. Дзякуючы паўстанню быў зменшаны цяжар выкупу, накладзены царскай уладай на сялянскі карак. Тым не менш, за вызваленне і атрыманы надзел сяляне выплачвалі вялізныя грошы, і дзяржава за пяцьдзесят гадоў здолела абабраць на штагадовых працэнтах двайны кошт выкупу. Іншымі словамі, сяляне выкупіліся з палону за трайную цану. Таму цар-вызваліцель, з гледзішча сумленных людзей, быў абвешаны грахамі і не меў маральнага права валадарыць. Тэрор, зразумела, — блага, але здзекі над народам павінны быць пакараныя. Прывесці самадзержца, якога ахоўвалі ўсе сілавыя міністэрствы імперыі, на лаву падсудных было немагчыма. Так што раней ці пазней цар мусіў сустрэць пакаранне. Раней ці пазней даўгі за кроў вяртаюць.

Прыйшлося расплаціцца за такі доўг і ўнуку «вызваліцеля», апошняму імператару Мікалаю І. Так аказалася, што яго смерць суседнічала з пакутніцкай гібеллю яго дачок і сына. Дзеці не мусяць адказваць за бацькавы справы, і акцыя расстрэлу сям'і цара, па-садысцку здзейсненая бальшавікамі, пакрыла ганьбай ленінскі ўрад. Аднак тое, што сам Мікалай заслужыў смяротнае пакаранне, не выклікае сумневу. На яго сумленні мільёны людзей, якія загінулі ў Японскай і Першай сусветнай войнах, і расстрэл мірнай дэманстрацыі на Дварцовай плошчы, і мноства іншага, падобнага па жорсткасці. Варта гэта прыгадаць на 120-я ўгодкі гібелі «вызваліцеля», каб не заблытацца ў адрасах спачування.

Ігнат Грынявіцкі дзейнічаў ад імя абабраных і пакрыўджаных. Таму ён застаецца ў гітсторыі як высакародны герой, а Аляксандр II застаецца ў гэтай жа гісторыі як слуга імперыі. Ён ахоўваў дабрабыт пануючага саслоўя, Грынявіцкі служыў народу. Вось істотная розніца паміж імі, якая мае быць адзначаная на 120-я ўгодкі гібелі гэтых двух антыподаў падчас выбуху бомбы на Фантанцы. Цару паставілі Храм на крыві, а дзе магіла Грынявіцкага, невядома. ■

ПАМЯЦЬ

Катынский лес – дорога в вечность

Константин СЕМЕНОВ

Катынский лес — одно из самых трагичных мест Смоленщины. Расстрелы без суда и следствия и тайные захоронения жертв массовых убийств начались здесь в 1918 г., а закончились в 1953-м. До сих пор не установлено, сколько человек лежит под этими соснами, скрывающими одну из многочисленных производственных площадок ВЧК, ОГПУ, НКВД. В этом лесу в 1940 г. были расстреляны 4.486 человек из офицерского корпуса Польской армии.

Когда части Красной Армии вошли на земли Западных Украины и Белоруссии, командование Войска Польского отдало приказ не стрелять по советским военнослужащим. Это не помешало НКВД интернировать весь находящийся на освобожденных территориях состав польского офицерского корпуса (около 22 тысяч человек). Практически всех их вскоре уничтожили.

Представители польской стороны провели эксгумацию жертв НКВД в окрестностях Катыни. Они обнаружили то, что тщательно скрывали от общественности: здесь расстреляли неисчислимое число советских граждан. Поэтому сравнительно небольшая польская часть входит в состав всего комплекса. Поляки провели международный конкурс на проект их части мемориала.

В России был объявлен конкурс на проект мемориала в целом. Победителем стал коллектив во главе с Михаилом Хазановым, который и разрабатывал проект. Символика проекта катынского мемориала лаконична и выразительна. Весь парк памяти огорожен и отчужден для государственного землепользования. Вход в него представляет собой курган, прорезанный лесной дорогой (той самой, по которой прошли к расстрельным ямам тысячи и тысячи людей).

Возникающая на пути стеклянная стена – лишь призрачная преграда, которая не то соединяет, не то отделяет день сегодняшний и вчерашний, реальное и потустороннее... При входе срабатывают фотоэлементы: стеклянные створки ворот медленно раскрываются, исчезает, размывается граница между прошлым и настоящим, мы углубляемся в лес к развилке дорог, отмеченной двумя пересекающимися порталами. Налево — к могилам советских граждан, направо — к польским военным захоронениям, по центру — гранитный валун.

Польское военное кладбище, построенное по проекту группы гданьских специалистов во главе с архитектором Войцехом Тарговски и скульптором Здиславом Пидеком, окружено бетонной стеной, на которой в алфавитном порядке установлены чугунные таблички с именами погибших, датами жизни, воинскими званиями. Стена кажется бесконечной...

Вымощенная бетонными плитами лесная дорога обрывается в центре кладбища так же, как обрывалась здесь когда-то человеческая жизнь. Недалеко от этого места дорогу пересекает центральная аллея, вдоль которой расположены братские могилы, на них лежат чугунные кресты. Аллею слева замыкают четыре чугунные плиты с символами вероисповеданий всех погибших здесь граждан Польши. Справа — алтарь для совершения заупокойных богослужений и чугунная стена, на которой также нанесены имена расстрелянных офицеров. Там, где стена рассечена, ниже уровня земли установлен колокол. В него может позвонить любой посетитель. Печальный звон в том лесу слышится постоянно...

Зона советских захоронений отмечена девятиметровым православным крестом из листового металла. В отличие от польских могил, российские захоронения безымянны. Людей уничтожали раз- детьми, а значит, и без личных вещей и документов.

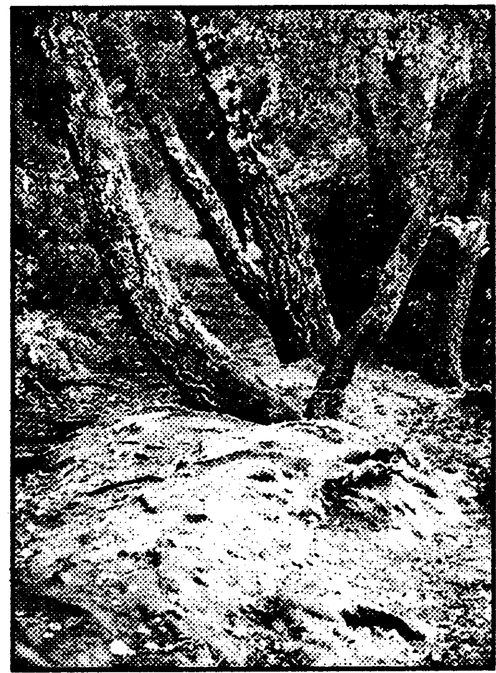
В глубь леса к расстрельным рвам ведут дорожки — мостки, оторванные от земли, которая как бы уходит из-под ног, напоминая, что все здесь, кроме дорожек — сплошная братская могила. В отличие от регулярных каре польского кладбища, российские архитекторы не решились менять уже существующие контуры расстрельных рвов, в каждом из них от нескольких десятков до многих тысяч убитых. В углу каждой могилы на столбике установлен стакан, накрытый куском хлеба, — печально узнаваемая традиционная принадлежность всех поминок в России.

Южнее польского кладбища паломнические маршруты — польский и российский, которые, пройдя лес насквозь, снова встречаются. Здесь расположена вторая ритуальная площадка, решенная в виде пологого амфитеатра. Она предназначена для совместных траурных церемоний. Отсюда же начинается монументальный пандус, обрез которого должен нависать над высоким берегом Днепра, символизируя «дорогу в вечность».

В селе Медном в Тверской области, между Тверью и Торжком, где тоже усердствовало НКВД, были убиты около 7.000 польских офицеров и бессчетно советских граждан.

В большинстве случаев расстрелы проводились не из автоматического оружия, а из пистолетов, как правило, ТТ. Однажды исполнители приговоров выступили с коллективным заявлением против завышенных норм их расстрельной выработки — 250 объектов за ночь. Они просили, чтобы норму снизили до 200 объектов.

Надо сказать еще об одном человеке, а именно о Наталии Сергеевне Лебедевой, она историк. В архивах конвойной службы НКВД ей удалось отыскать списки приговоренных к расстрелу, передаваемых от одного конвоя к другому. На основании этих данных она доказала, что именно сталинский

режим совершил преступление, а не власти фашистской Германии, как утверждала советская сторона. Удалось также обнаружить и сверхсекретное постановление Политбюро ЦК ВКП(б) от 03.03.1940 о расстреле интернированных польских офицеров, подписанное Сталиным, Молотовым, Ворошиловым, Берией, Микояном. В приписке добавлено: Калинин, Каганович — согласны. Вопрос был поставлен Берией.

Уже многие правительства покаялись от имени государства за преступления, совершенные их предшественниками. Католическая Церковь покаялась в грехах инквизиции и религиозных преследований. Без этого невозможно нравственное совершенствование общества. Неужели наше государство никогда не покается за ГУЛАГ, Катынь, Бутово, Сухановку, Колыму?..

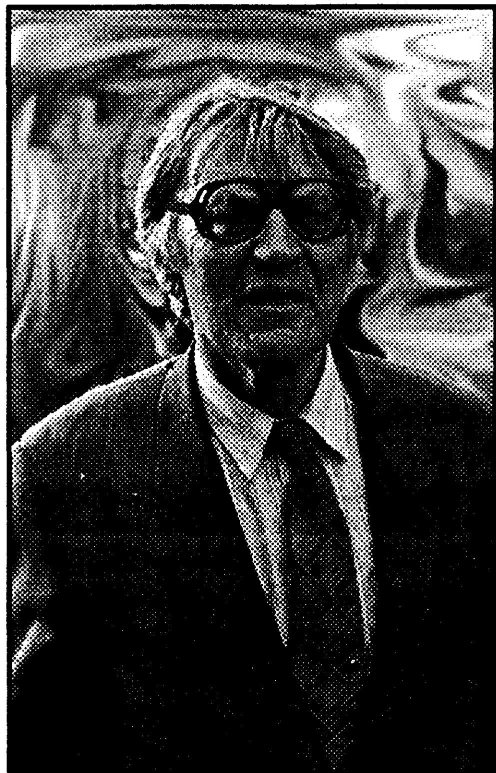
Пока в России не будет правительства, которое бы искренне, открыто на весь мир принесло свои извинения за сталинщину, Новочеркасск, Афганистан, Ригу и Вильнюс, за непрошенную помощь Чехословакии, Корее, Вьетнаму, за Чечню и еще многое, многое другое, мы так и останемся монстром-страшилищем всего человечества. ■

УШАНАВАННЕ

Фонд памяці Міколы Ермаловіча

Марат ГАРАВЫ

Заснаваны фонд памяці вядомага беларускага гісторыка, пісьменніка і літаратуразнаўцы Міколы Ермаловіча. Такое рашэнне прынялі ўдзельнікі вечарыны, якая прайшла 2 сакавіка ў сталічным Доме літаратараў і была прысвечаная 80-годдзю з дня нараджэння і гадавіне трагічнай смерці вучонага.

Арганізатарам вечарыны выступілі Мінскі гарадскі культурна-асветны клуб «Спадчына» і Саюз беларускіх пісьменнікаў.

Як зазначыў старшыня клуба, у плане працы аргкамітэта фонду — узвядзенне ў Маладзечне помніка Ермаловічу і мемарыяльнай дошкі на доме, дзе ён жыў, правядзенне навуковых канферэнцыяў і выставаў, прысвечаных яго творчасці, адкрыццё экспазіцыі памяці вучонага ў Нацыянальным музеі гісторыі і культуры, а таксама стварэнне настольнага медаля з выявай гісторыка, якім будуць адзначацца найбольш вядомыя прадстаўнікі нацыянальнай культуры.

Намеснік дырэктара Нацыянальнага навукова-асветнага цэнтра імя Францішка Скарыны, кандыдат гісторыі Віталь Скалабан зазначыў, што Ермаловіч з'яўляецца не толькі гонарам айчыннай гістарычнай навукі і энцыклапедыстам, але і адным з заснавальнікаў беларускага самвыдавецтва і выдатным дзеячам нацыянальна-вызваленчага руху. «Варта вывучыць архіў вучонага, сабраць успаміны пра яго і яго эпісталярную спадчыну, каб выдаць у «залатой» серыі «Беларускага кнігазбору», — прапанаваў Скалабан. Паводле яго словаў, вучоны сказаў праўду пра беларускі народ, якую чакалі людзі.

Член творчага аб'яднання «Пагоня» мастак Алесь Цыркуноў прадставіў удзельнікам вечарыны сваё маляўнічае палатно, прысвечанае памяці вучонага. «У сваім творы мне хацелася прадставіць эпоху, у якой жыў і працаваў гэты вялікі чалавек», — заўважыў жывапісец. На ягоным палатне Ермаловіч адлюстраваны чалавекам, які рассоўвае цемру, адкуль выступаюць нацыянальныя сімвалы Беларусі — бел-чырвона-белы сцяг і герб «Пагоня». Над сцягамі чужакоў, якія жадалі заняволіць Беларусь, выява спяваючых у трубы херувімаў і анёлаў са свечкамі — сімвалаў славы і памяці.

Па словах мастака Міколы Купавы, «мы павінны падзякаваць Богу за тое, што на гэтай зямлі нарадзіўся і жыў чалавек, які адкрыў летапісную Літву». Як сказаў мастак, Ермаловіч павінен быў стаць акадэмікам і атрымаць ад дзяржавы тыя вышэйшыя шанаванні і ўзнагароды, якімі яго бы ганарыцца.

У вечарыне ўзялі ўдзел прадстаўнікі нацыянальнай культуры і навукі, прыхільнікі творчасці вучонага, пісьменніка і літаратуразнаўцы. ■

БелаПАН

Вадзім Сашурын: «Солт-Лэйк-Сіці — тое, што трэба!»

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Другое і чацвёртае месцы! Такі вынік выступлення беларускага біятланіста Вадзіма Сашурына на чарговым этапе кубка свету па біятлоне ў амерыканскім горадзе Солт-Лэйк-Сіці. Нагадаем, менавіта ў гэтым горадзе ў ЗША ў лютым наступнага года будуць праходзіць чарговыя зімовыя Алімпійскія гульні. Выходзіць, што для Сашурына гэты горад падыходзіць у самы раз для заваявання алімпійскіх медалёў!

А справа была такая...

Усяго толькі дзве секунды, два імгненні не хапіла Вадзіму падчас спрынтэрскай гонкі на 7,5 кіламетраў, каб трапіць у прызёры. Пры гэтым асабліва крыўдна тое, што Сашурын дапусціў промах на апошнім агнявым рубяжы і пайшоў «матаць» штрафное кола, якое спартсмены праходзяць дзесьці за 23-25 секундаў. Калі б не яно, быць бы Сашурыну не тое, што бронзавым, а срэбраным прызёрам яшчэ і ў спрынце! Яшчэ адзін беларус Алег Рыжанкоў стаў у спрынце семнаццатым, хаця і адстраляўся на выдатна. А перамог, як і падчас стаерскай гонкі ў Солт-Лэйк-Сіці, нарвежац Оле-Эйнар Б'ёрндален.

Затое ў суботу Сашурын нарэшце адчуў на сабе дыханне фартуны! У гонцы пераследу на 12,5 кіламетраў ён стартаваў з чацвёртай пазіцыі, а фінішаваў ужо ў прызёрах. Ён стаў другім, саступіўшы толькі ўсё таму ж Б'ёрндалену, які робіць, трэба прызнаца, небеспасяховыя спробы дагнаць у агульным заліку, здавалася б, безумоўнага яшчэ некалькі тыдняў таму лідэра француза Рафаэля Пуарэ.

Такім чынам, Сашурын разбегаўся напрыканцы сезона, што дае яму значную магчымасць падняцца ў агульным заліку кубка свету. Ужо зараз ён у дзесятцы!

А вось у жанчын зноў праглядалася безвыходнасць. Лепшая з нашых Вольга Назарава, нягледзячы на трапную стральбу, стала толькі чатырнаццатай, Святлана Парамыгіна — трыццатая, астатнія яшчэ далей. Выйграла гонку «вечная» немка Ушы Дзізл.

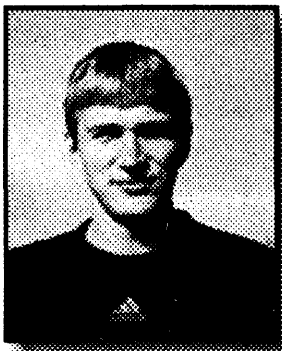
У гонцы пераследу Святлана Парамыгіна паспрабавала зрабіць подзвіг, спачатку вырваўшыся з 30-га месца на 14-е, але пасля зноў усё вярнулася ў свае вытокі. У выніку яна стала 25-ай, а астатнія беларускі ў трыццатку не ўвайшлі.

Наступны этап кубка свету, ужо перадапошні, распачнецца ўжо заўтра ў амерыканскім горадзе Лэйк-Плэсід. Праграма этапа вельмі кароткая. У аўторак спрынтэрскія гонкі, а ў сераду гонкі пераследу.

Можа і там Вадзім Сашурын пакажа, што рана спісваць беларускі біятлон з уліку? ■

Андрэй Астроўскі вызначыўся ў Ізраілі

Аляксей ЗУБРОЎСКІ

Ізраільская газета «Едыёт Ахаранот» вызначыла абаронцу беларускай футбольнай зборнай Андрэя Астроўскага як лепшага замежнага легіянера гэтага сезона. Нагадаем, што Андрэй прыйшоў у гэтым сезоне ў элітны ізраільскі клуб «Маккабі» з горада Хайфа.

Па прызнанні як кіраўнікоў клуба, так і журналістаў газеты, Астроўскі нарэшце здолеў зрабіць тое, што не атрымоўвалася зрабіць іншым на працягу даволі працяглага часу – забяспечыць стабільнасць у абароне (Астроўскі гуляе на апорнай абарончай пазіцыі «лібера»). Такім чынам беларусам ёсць повад ганарыцца наяўнасцю такога добрага апошняга абаронцы, а трэнерам нацыянальнай зборнай радавацца перспектывам абароны падчас гульняў з нацыянальнымі камандамі Украіны і Нарвегіі, што пройдуць у сакавіку. ■

Мірны саступае Ёхансану

Аляксей СТАЎСКІ

Раз на раз не прыходзіцца. Такімі словамі можна ахарактарызаваць паразу беларускага тэнісіста Максіма Мірнага ад шведа Томаса Ёхансана — 4:6, 4:6 — у чвэрцьфінале турніру ў сталіцы ААЭ Дубаі з прызавым фондам у мільён USD. Проста некаторы час назад Мірны ўжо перамагаў Ёхансана на іншым турніры, але вось зараз «масць не пайшла», і Максім выбыў з далейшай барацьбы. Тым не менш, дастойнай узнагародай за выхад у васьмёрку лепшых на такім прэстыжным турніры для Максіма сталі дваццаць чатыры з паловай тысячы долараў і пятнаццаць прызавых ачкоў у агульназаліковую рэйтынгавую скарбонку. ■

Кіпрыёты радуюцца, украінцы рыхтуюцца

Аляксей СТАЎСКІ

Нечаканым вынікам завяршылася таварыская сустрэча маладзёжных футбольных зборных Кіпра і Беларусі. На сваім полі кіпрыёты здолелі выцягнуць у беларусаў – лідэраў сваёй адборачнай групы да маладзёжнага чэмпіянату Еўропы – нічыю з лікам 2:2. Галы ў беларусаў забілі Тарашчык і Кутузаў. Гэтая нічыя тым больш крыўдная, калі ўлічыць, што гаспадары поля перавралі доўгую пераможную серыю беларусаў... Зрэшты, галоўныя гульні будуць насіць зусім не таварыскі характар. 23 сакавіка наша «маладзёжка» ў афіцыйнай сустрэчы будзе супрацьстаяць у Кіеве маладзёжнай зборнай Украіны.

А на наступны дзень на ўкраінскім стотысячным стадыёне «Дынама» адбудзецца доўгачаканая гульня нацыянальных зборных. Наколькі для ўкраінцаў важная гэтая сустрэча, можа казаць хаця б тое, што, па словах генеральнага дырэктара кампаніі «Украіна Футбол Інтэрнэшнл» Алега Шкрэбы, які непасрэдна займаецца рэалізацыяй квіткоў на гульню, пустых месцаў на стадыёне не будзе. Варта сабе ўявіць, якая падтрымка чакае ўкраінскую зборную.

Але і беларусы без падтрымкі не застануцца. На гульню плануецца прыезд прыкладна дзвюх тысяч беларускіх фанаў футбола. ■

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой

5 - 11 марта

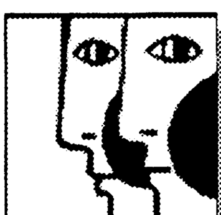
Астропрогноз отражает общий природный социально-психологический фон наподобие прогноза погоды. Индивидуальное прогнозирование строится на точных данных: учитываются день, месяц, год, место и время рождения человека.

Овен. Власть предержащие пытаются приписать несвойственные вам авантюры. Но вы, конечно, несколько преувеличиваете, утверждая о том, что «темные силы нас злобно гнетут». А вот вероятность двухдневного физического недомогания присутствует. Непонимание в отношениях с друзьями может подтолкнуть к ошибочным действиям.

Телец. Вы выберете грамотную тактику, если несколько отойдете от суеты. Решительные действия в пятницу могут создать иллюзию успеха, но ненадолго. У супруга обозначается гора проблем, которые он пытается тайно разрешить. И здесь уж сами решайте — или перетерпеть, или ждать скорого взрыва страстей, когда тайное станет явным.

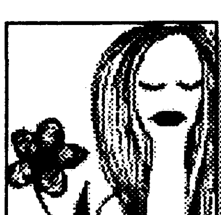
Близнецы. Вы находите себе еще несколько «доброжелателей» на службе, о которых не подозревали. Или же вынуждены будете участвовать в коллективных процессах, которые требуют учета интересов многих людей. Постарайтесь быть покорректнее, поскольку ваша неосторожность может дорого стоить в самом ближайшем будущем.

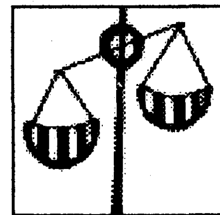
Рак. Вы вполне заслуженно можете предаться пессимизму, чувствуя некоторый упадок сил. Просто иногда следует «сложить удочки», раз уж крокодил не ловится и не растет кокос. Если есть тревожные симптомы в состоянии здоровья любимого — лучше подстраховаться заранее, чтобы на следующей неделе не принимать срочные меры.

Лев. Кто-то несколько заблуждается, рисуя идеальные картины семейной жизни или делового союза — у вашего партнера, скорее, иные задачи. В субботу можно будет оценить обстановку — постарайтесь побольше общаться. Вы бурно ощущаете весну, что находит выражение во всплеске творческой активности и предвкушении любовных игрищ.

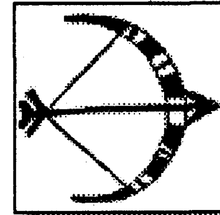
Дева. Родные пенаты, близкие и соседи не дают покоя, именно в эту сферу перемещается центр внимания. Вероятно, будут гости, и нельзя сказать, что по приятному поводу. Терпеть можно, но лучше устранять недоразумения, поскольку обстановка нагнетается к следующей неделе. Сбор подписей, мнений и необходимых документов удовлетворяет ваши намерения.

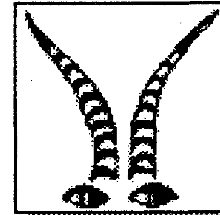
Весы. Столько мелких забот, что вы не знаете, в какую сторону бежать. Вас пытаются соблазнить какими-то сомнительными авантюрами, втупать в коллективный заговор, взывая к дружеским чувствам. По недомыслию можно попасть на крючок в пятницу и субботу. Если будете дремать, то сдадите свои материальные позиции в чью-то пользу.

Скорпион. Если вы очень много, не выбирая средств, «тянули в дом», то из дома могут и вытянуть. Во всяком случае, родственники, квартира, имущество — ваша проблемная тема. Вы достаточно серьезно рискуете, вкладывая деньги в крупный проект или покупку — ведь на следующей неделе от вас могут потребоваться срочные меры.

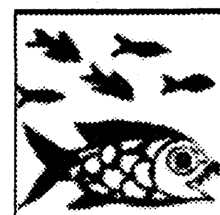
Стрелец. Кто-то попытается запутать следы похождений, создавая, порой, большой шум. Вас редко видят дома, но агентство по слухам во дворе или на работе готовит сюрприз. В субботу можно успеть наверстать упущенное в отношениях с соседями, ближайшими родственниками. Не откладывайте этот процесс на потом.

Козерог. Если вы позволите себе роскошь бурного общения, то уже к середине недели будете обесточены. Родители вполне справедливо могут указать на ваши слабые стороны в финансовой политике, и исподтишка назревает какая-то болезненная ситуация. Что от вас зависит — лучше успеть сделать до следующей недели.

Водолей. Пожалуй, вас не любят и могут обвинить в преднамеренной фальсификации дел. К сожалению, друзья могут сослужить плохую службу, даже руководствуясь лучшими побуждениями. Но глобальных событий не наблюдается. Какая-то романтическая история приближается к логической развязке, пора делать выводы, что дальше.

Рыбы. Гости издалека, приехавшие по делу, а также блюстители порядка отнимают много энергии и здоровья. Лучше не впутываться в тайные или неформальные денежные отношения, поскольку на следующей неделе это способно вылиться в довольно острую финансовую ситуацию. Те, кто пребывал в поиске квартиры, добиваются наконец-то результата.

Галоўны рэдактар **Павел ЖУК**

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі.
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдадзена з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана ў друкарні УП «Мэдэык».
г. Мінск, ул. Кнорына, 50. Заказ № 212 Нумар падпісаны ў друк 4/03/2001 (15.00) Наклад – 9.550